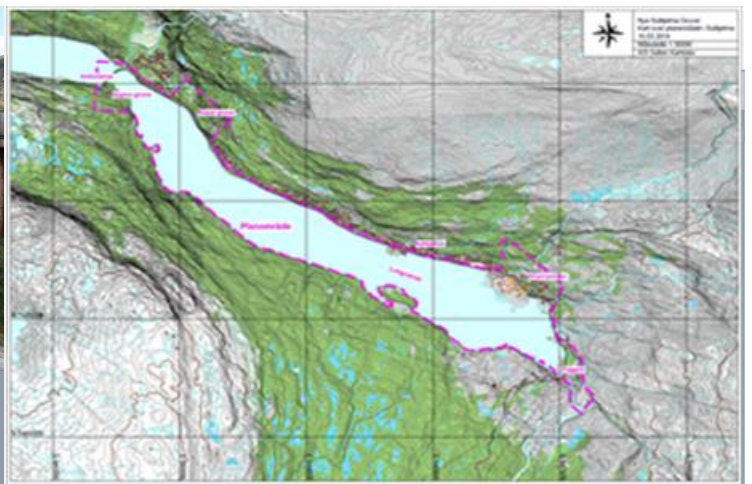


Nye Sulitjelma gruver AS

# Områderegulering med konsekvensutredning for ny drift i Sulitjelma gruver.

## Samfunnsmessige forhold

2014-11-25 Oppdragsnr.: 5134749



|      |                     |                                                              |                     |                    |                   |
|------|---------------------|--------------------------------------------------------------|---------------------|--------------------|-------------------|
|      |                     |                                                              |                     |                    |                   |
| Rev. | Dato:<br>25.11.2014 | Beskrivelse<br>Konsekvensutredning. Samfunnsmessige forhold. | Utarbeidet<br>MoSel | Fagkontroll<br>GAn | Godkjent<br>MoSel |

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

# Innhold

|          |                                                                                               |           |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1</b> | <b>INNLEDNING .....</b>                                                                       | <b>6</b>  |
| 1.1      | LOKALISERING .....                                                                            | 6         |
| 1.2      | NYE SULITJELMA GRUVER AS OG GJENÅPNING AV GRUVEDRIFTEN I SULITJELMA .....                     | 7         |
| <b>2</b> | <b>TILTAKET .....</b>                                                                         | <b>10</b> |
| 2.1      | OMRÅDEREGULERINGSPLANEN .....                                                                 | 10        |
| 2.1.1    | Planprogrammet .....                                                                          | 10        |
| 2.1.2    | Planens avgrensning / Planområde .....                                                        | 11        |
| 2.1.3    | Planprogrammet. Fagområde Samfunnsmessige forhold .....                                       | 12        |
| 2.1.4    | Endringer i forhold til planprogrammet .....                                                  | 12        |
| 2.2      | PLANVERKET I FAUSKE KOMMUNE .....                                                             | 14        |
| 2.2.1    | Kommuneplanens arealdel og kommuneplanens samfunnsdel .....                                   | 14        |
| 2.2.2    | Aktuelle reguleringsplaner .....                                                              | 15        |
| 2.3      | NYE SULITJELMA GRUVER AS. DRIFTSPLAN .....                                                    | 15        |
| <b>3</b> | <b>METODE OG DATAGRUNNLAG .....</b>                                                           | <b>17</b> |
| 3.1      | METODIKK .....                                                                                | 17        |
| 3.1.1    | Datainnsamling .....                                                                          | 17        |
| 3.1.2    | Dokumentasjon av dagens situasjon. 0-alternativet .....                                       | 17        |
| 3.1.3    | Omfang .....                                                                                  | 18        |
| 3.1.4    | Konsekvens .....                                                                              | 19        |
| 3.2      | PROBLEMSTILLINGER .....                                                                       | 20        |
| <b>4</b> | <b>DAGENS SITUASJON. 0-ALTERNATIVET. «HVA SKJER DERSOM INTET SKJER?» .....</b>                | <b>21</b> |
| 4.1      | OMSTILLINGSPERIODEN 1983-1995 .....                                                           | 21        |
| 4.2      | BEFOLKNINGSUTVIKLING / DEMOGRAFISK UTVIKLING I SALTENREGIONEN, I FAUSKE OG I SULITJELMA ..... | 23        |
| 4.2.1    | Befolkningsutvikling regionalt – Salten-regionen. Historisk og prognostisert. ....            | 23        |
| 4.2.2    | Befolkningsutvikling i Fauske .....                                                           | 26        |
| 4.2.3    | Befolkningsutvikling på grunnkrets nivå i Fauske kommune .....                                | 30        |
| 4.2.4    | Befolkningsutvikling i Sulitjelma .....                                                       | 31        |
| 4.2.5    | Demografisk utvikling i Sulitjelma .....                                                      | 34        |
| 4.2.6    | Ny skole i Sulitjelma .....                                                                   | 36        |
| 4.3      | NÆRINGSUTVIKLING .....                                                                        | 37        |
| 4.3.1    | NHOs NæringsNM 2013 .....                                                                     | 37        |
| 4.3.2    | Sysselsettingsutvikling. Fauske .....                                                         | 39        |
| 4.3.3    | Pendling .....                                                                                | 40        |
| 4.3.4    | Sentralisering og regionforstørring .....                                                     | 41        |
| 4.4      | VANNKRAFTPROSJEKTER I FAUSKE / SULITJELMA .....                                               | 42        |
| 4.4.1    | Eksisterende kraftstasjoner .....                                                             | 42        |
| 4.4.2    | Kraftverk under bygging / konsesjonssøkte småkraftverk i Sulitjelmavassdraget. ....           | 43        |
| 4.5      | HVA SKJER DERSOM «INTET SKJER» I SULITJELMA? .....                                            | 44        |
| 4.6      | VERDIVURDERING AV DAGENS SITUASJON .....                                                      | 45        |
| <b>5</b> | <b>HVA SKJER DERSOM DET ETABLERES NY GRUVEDRIFT I SULITJELMA? .....</b>                       | <b>46</b> |

|       |                                                                                        |           |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 5.1   | FORVENTET EFFEKT PÅ FOLKETALL .....                                                    | 46        |
| 5.2   | FORVENTET EFFEKT PÅ SYSSELSETTING .....                                                | 47        |
| 5.2.1 | <i>Mineralnæringen i Nord-Norge .....</i>                                              | 47        |
| 5.2.2 | <i>Sysselettingseffekt i Fauske kommune og i Sulitjelma. ....</i>                      | 50        |
| 5.2.3 | <i>Inntektgrunnlag for Fauske kommune.....</i>                                         | 51        |
| 5.3   | RAMMEBETINGELSER FOR MINERALNÆRINGEN .....                                             | 52        |
| 5.4   | ØKT BEHOV FOR BOLIGER I SULITJELMA. ....                                               | 52        |
| 5.5   | EFFEKT PÅ BESØKSGRUA. ....                                                             | 53        |
| 5.6   | FORVENTET SAMFUNNSEFFEKT AV NYE SULITJELMA GRUVER.....                                 | 56        |
| 5.6.1 | <i>Samfunnsvirksomhet .....</i>                                                        | 56        |
| 5.6.2 | <i>Samfunnssikkerhet .....</i>                                                         | 56        |
| 5.6.3 | <i>Forurensning.....</i>                                                               | 56        |
| 5.6.4 | <i>Kompetanseeffekten.....</i>                                                         | 56        |
| 5.6.5 | <i>Frivillighet.....</i>                                                               | 57        |
| 5.6.6 | <i>Entreprenøriell effekt.....</i>                                                     | 57        |
| 5.7   | SAMLET OMFANGSVURDERING AV NY DRIFT I SULITJELMA GRUVER .....                          | 57        |
| 6     | <b>KONKLUSJON. SAMFUNNMESSIG KONSEKVEN AV ETABLERING AV NYE SULITJELMA GRUVER.....</b> | <b>59</b> |
| 6.1   | SAMFUNNMESSIG KONSEKVEN FOR SULITJELMA.....                                            | 60        |
| 6.2   | SAMFUNNMESSIG KONSEKVEN FOR REGIONEN.....                                              | 61        |

## Sammendrag

Nye Sulitjelma Gruver As (NSG) er en lokalt eid bedrift som ønsker å starte med gruvedrift og produksjon av kobber- og sinkkonsentrat basert på foredling av malm fra de gamle gruvene i Sulitjelma. NSG AS har fått innvilget utvinningstillatelse, og har beregnet foreløpig at det finnes 10-15 mill tonn drivverdig malm igjen i gruvene. Dette kan gi grunnlag for kommersiell drift i minst 50 år, og med et bemanningsbehov på ca 70 ansatte.

Etablering av ny gruvedrift i Sulitjelma vil ha en middels / stor positiv konsekvens (++) for Sulitjelasamfunnet.

En nyetablering av gruvedriften vil utvilsomt ha en positiv effekt både i form av etablering av arbeidsplasser og flere etablerere i samfunnet. En del av sysselsettingen vil sannsynligvis være basert på pendling og derved gi en begrenset effekt på Sulitjelma. Sulitjelma har i dag vært uten gruvedrift i mer enn 20 år, og en nyetablering vil derved innebære at det aller meste av driften må starte på nytt fra grunnen av. En moderne gruvedrift vil være basert på helt andre metoder enn tidligere, og gruvedrift i dag er en relativt lite arbeidsintensiv virksomhet. En ny gruvedrift vil styrke infrastruktur og servicetilbud i Sulitjelma – dette vil være positivt for fritidsnæringen.

En stor virksomhet – som ny gruvedrift – krever at det er tilgjengelig relevant arbeidskraft, kompetanse og leverandører som kan dra nytte av etableringen. Dersom dette ikke er tilgjengelig på stedet, vil en ny gruvedrift hente arbeidskraft og leverandører der disse er å finne.

Det forventes at etablering av ny gruvedrift i Sulitjelma ha en middels positiv konsekvens (++) for regionen.

For regionen vil en ny gruvedrift i Sulitjelma bety økt etterspørsel etter kompetanse og tjenester fra leverandørbedrifter. En del av de ansatte i ny gruvedrift vil sannsynligvis være pendlere bosatt i regionen.

I et regionalt perspektiv vil 70 ansatte i ny gruvevirksomhet i Sulitjelma sannsynligvis innebære en flytting av ansatte fra andre bedrifter i regionen og derved en relativt liten netto effekt av nye arbeidsplasser.

Regionens muligheter i forhold til en slik betydelig etablering ligger i første rekke i å utvikle kompetanse og leverandører.

# 1 Innledning

## 1.1 LOKALISERING.

Dette planområdet er lokalisert til tettstedet Sulitjelma som ligger øst i Fauske kommuner i Nordland fylke. Sulitjelma ligger ca 35 km øst for Fauske sentrum og ca 87 km øst for Bodø.

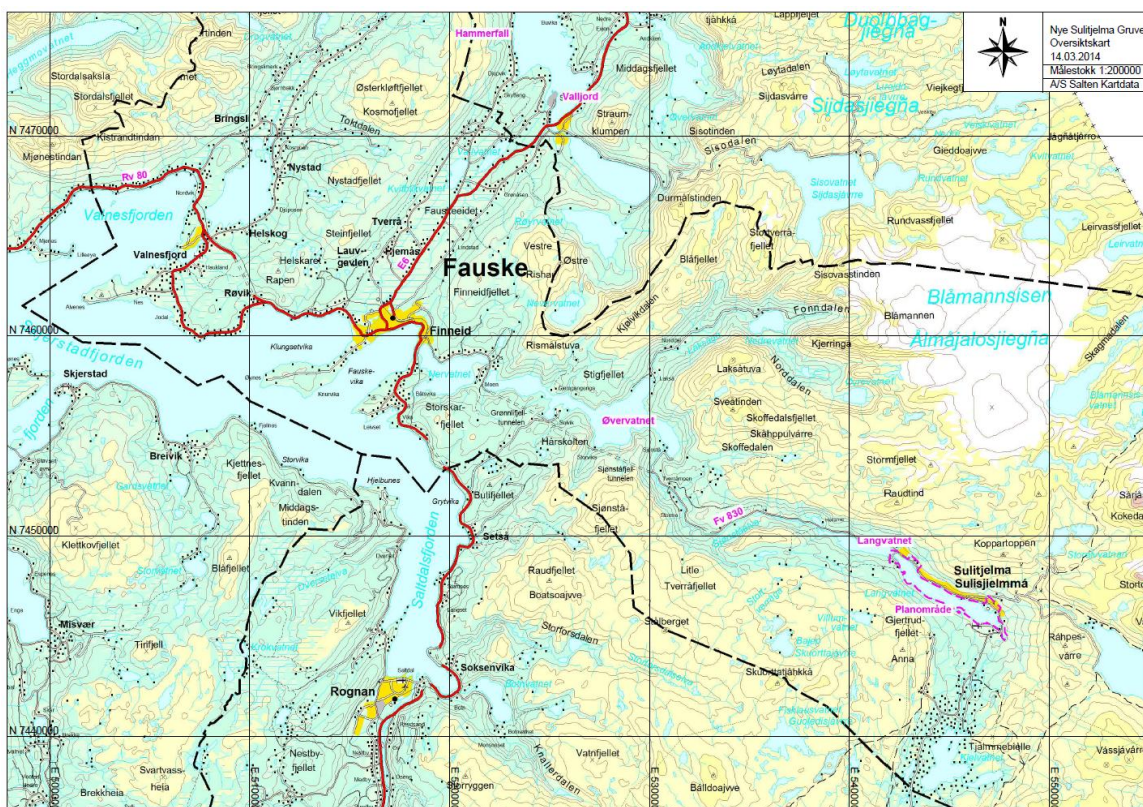


Fig 1.1. Oversiktskart som viser lokaliseringen av planområdet i Fauske kommune. Kilde: Nye Sulitjelma gruver As.

## 1.2 NYE SULITJELMA GRUVER AS OG GJENÅPNING AV GRUVEDRIFTEN I SULITJELMA.

Sulitjelma kan vise til en mer enn hundreårig tradisjon som gruvesamfunn fra de første malmfunnene ble gjort i 1858, fra oppstart av gruvedrift i 1887 og fram til nedleggelsen av gruvedriften i 1991. Det ble drevet en rekke gruver i fjellene omkring Sulitjelma:

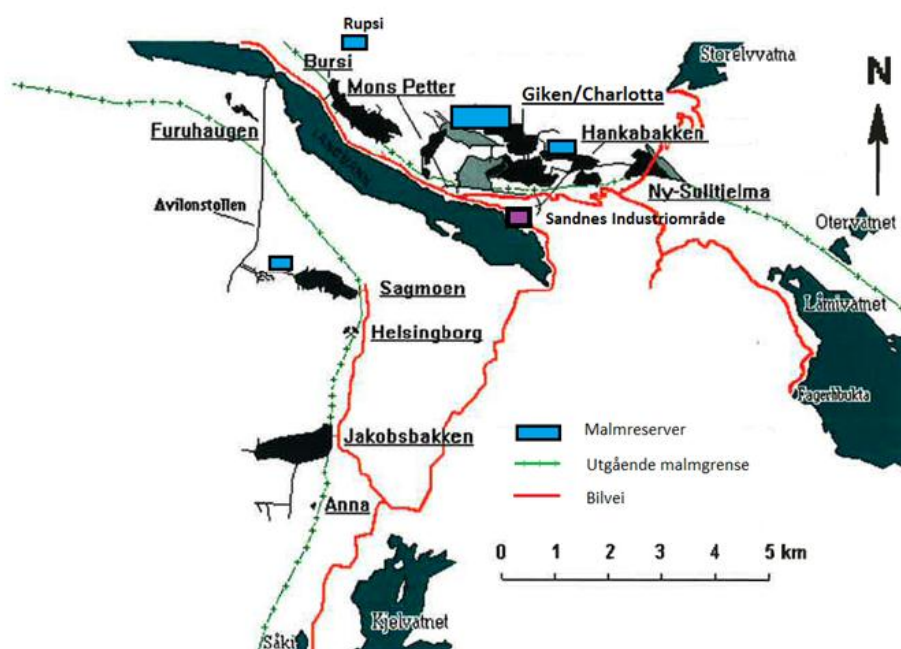


Fig. 1.2. Kart over gruvene i Sulitjelma. Kilde Nye Sulitjelma Gruver AS

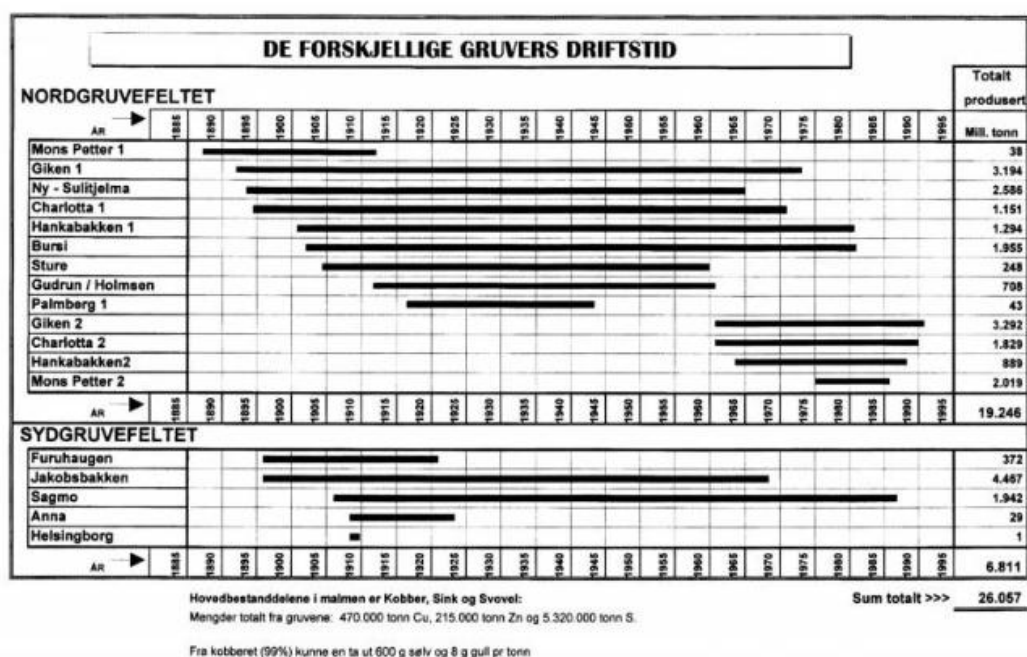


Fig 1.3. Oversikt over drift i gruvene i Sulitjelma. Kilde [www.sverrep.com](http://www.sverrep.com)

## GRUVEPRODUKSJON SULITJELMA

| GRUVENAVN      | FELT | START | SLUTT | MIL.TONN | CU%  | ZN%  | S%    |
|----------------|------|-------|-------|----------|------|------|-------|
| Mons Petter    | Nord | 1887  | 1912  | 0.038    | 2.78 |      | 28.6  |
| Giken 1.       | Nord | 1892  | 1973  | 3.194    | 2.50 | 0.76 | 23.8  |
| Ny-Sulitjelma  | Nord | 1893  | 1965  | 2.586    | 1.99 | 0.55 | 20.2  |
| Charlotta 1.   | Nord | 1894  | 1971  | 1.151    | 2.31 | 0.60 | 19.0  |
| Furuhaugen     | Sør  | 1896  | 1921  | 0.372    | 1.65 |      | 17.5  |
| Jakobsbakken   | Sør  | 1896  | 1968  | 4.467    | 1.55 | 2.42 | 31.0  |
| Hankabakken 1. | Nord | 1901  | 1981  | 1.294    | 1.44 | 0.41 | 15.1  |
| Bursi          | Nord | 1902  | 1981  | 1.955    | 1.49 | 0.31 | 12.1  |
| Sture          | Nord | 1904  | 1959  | 0.248    | 1.66 | 0.53 | 16.2  |
| Sagmo          | Sør  | 1906  | 1987  | 1.942    | 1.70 | 0.42 | 19.8  |
| Anna           | Sør  | 1908  | 1923  | 0.029    | 3.86 |      | 20.4  |
| Helsingborg    | Sør  | 1908  | 1909  | 0.001    | 1.54 |      | 14.4  |
| Holmsen/Gudrun | Nord | 1912  | 1961  | 0.708    | 1.49 | 0.55 | 18.4  |
| Palmberg 1.    | Nord | 1917  | 1943  | 0.043    | 1.10 | 0.50 | 13.4  |
| Giken 2.       | Nord | 1961  | 1991  | 3.292    | 1.81 | 0.45 | 16.2  |
| Charlotta 2.   | Nord | 1961  | 1990  | 1.829    | 1.79 | 0.49 | 15.9  |
| Hankabakken 2. | Nord | 1963  | 1988  | 0.889    | 1.22 | 0.24 | 12.3  |
| Mons Petter 2. | Nord | 1975  | 1986  | 2.019    | 1.75 | 0.49 | 21.1  |
| Sum/Snitt      | Alle | 1887  | 1991  | 26.058   | 1.80 | 0.82 | 20.42 |

Fig 1.4. Gruveproduksjon i Sulitjelma 1887 – 1991. Samlet 26.058 mill tonn. Kilde: Ronald Fredriksen.

I en periode var Sulitjelma den største produsenten av kobber i landet og landets nest største industribedrift etter Borregaard.

Det har vært tre smeltehytter i drift i Sulitjelma fra 1894 fram til at den siste smeltehytta på Sandnes ble stanset i 1987.

Nye Sulitjelma Gruver As (NSG) er en lokalt eid bedrift som ønsker å starte med gruvedrift og produksjon av kobber- og sinkkonsentrat basert på foredling av malm fra de gamle gruvene i Sulitjelma. NSG AS har fått innvilget utvinningstillatelse, og har beregnet foreløpig at det finnes 10-15 mill tonn drivverdig malm igjen i gruvene. Dette kan gi grunnlag for kommersiell drift i minst 50 år, og med et bemanningsbehov på ca 70 ansatte.

Det søkes oppstart i tre gruver;

- ❖ Giken / Charlotta og Hankabakken med utgangspunkt i Grunnstollen
- ❖ Rupsiforekomsten med utgangspunkt i Bursistollen
- ❖ Sagmo med utgangspunkt i Sagmostollen ved Avillonfyllinga / brua.

All ny drift vil være basert på underjordisk drift.

Inngrep i omgivelsene vil være knyttet til deponering av gråberg og deponering av avgangsmasser fra flotasjonsprosessen, samt til utslipp av støy og støv i forbindelse med drifta.

Ferdigproduktene fra en ny drift i Sulitjelma vil være flotasjonsbasert med utskiping av anrikede flotasjonsprodukter pakket i container. Det er ikke aktuelt med ny smelteverkproduksjon i Sulitjelma.

## 2 Tiltaket

### 2.1 OMRÅDEREGULERINGSPLANEN

#### 2.1.1 Planprogrammet

Områdereguleringen er kunngjort i Avisa Nordland og i Saltenposten 29. juni 2013. Planen har foreløpig navnet: «Områderegulering av arealer for gruvedrift langs Langvatnet i Sulitjelma». Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for oppstart av ny gruvedrift i eksisterende gruver langs Langvatnet i Sulitjelma.

Nye Sulitjelma Gruver AS har utviklet et detaljert planprogram i hht Plan- og bygningslovens §4.1. Planprogrammet har vært ute på høring og er vedtatt i Fauske kommunestyre 13. februar 2014.

Planprogrammet angir problemstillinger, omfang og metode for de ulike fagtema som skal konsekvensutredes.

Følgende tema skal konsekvensutredes:

- ❖ Utslipp til vann
- ❖ Utslipp til luft
  - Støy
  - Andre utslipp
- ❖ Naturmiljø og biologisk mangfold
- ❖ Landskap
- ❖ Kulturminner og kulturmiljø
- ❖ Friluftsliv og nærmiljø
- ❖ Samisk natur- og kulturgrunnlag inkl. reindrift
- ❖ Transportbehov og trafikk
- ❖ Samfunnsmessige forhold
- ❖ Folkehelse, barn og unges oppvekstmiljø, tilgjengelighet til uteområder og gang- og sykkelstinet
- ❖ Beredskap og ulykkesrisiko

## 2.1.2 Planens avgrensning / Planområde

Planprogrammet angir følgende avgrensning av områdereguleringen:

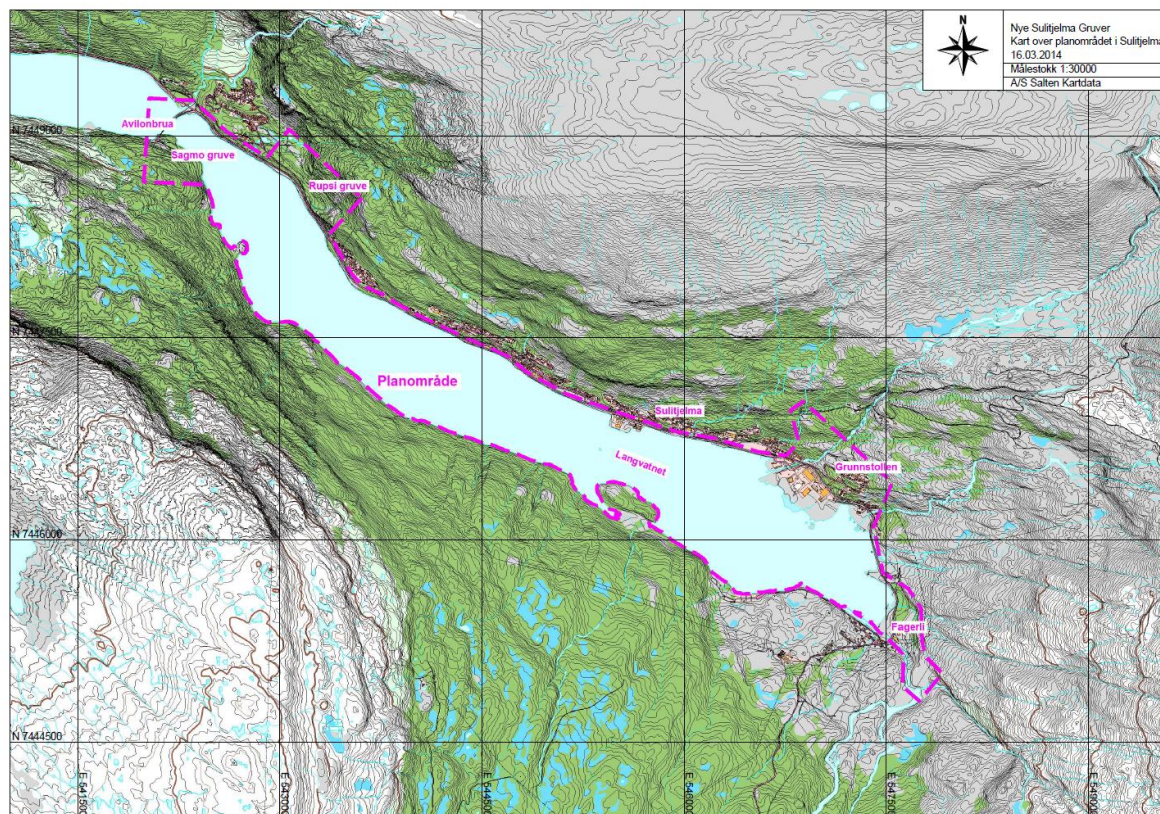


Fig 2.1. Avgrensning av planområde. Kilde; Nye Sulitjelma Gruver As.

For de ulike fagtema som skal konsekvensutredes, vil det ut over dette området bli angitt et influensområde. Dette influensområdet vil variere med fagtema.

### 2.1.3 **Planprogrammet. Fagområde Samfunnsmessige forhold.**

Planprogrammet angir følgende oppgaver som skal utredes i forbindelse med fagområde «Samfunnsmessige forhold<sup>1</sup>»:

#### Problemstillinger

Etablering av ny gruvedrift i Sulitjelma vil medføre økt sysselsetning, noe som igjen vil gi ringvirkninger for kommunal og regional økonomi og kompetanseoppbygging. Behovet for kommunale tjenester og investering vil normalt også øke.

Tiltaket vil derimot kunne komme i konflikt med Sulitjelma besøksgruve og Sulitjelma gruvemuseum som drives av Nordlandsmuseet. Besøksgruven omfatter hele Grunnstollen med inngangsparti, gruverom og togbane, og Nordland Museum har investert mye i opprusting av gruen. Ny gruvedrift i Grunnstollen vil kunne vanskeliggjøre fortsatt drift av besøksgruven og framtidige utviklingsplaner for museet. Deponering av steinmasser i eksisterende deponi ovenfor gruvemuseet kan føre til støvflukt som er problematisk for museet.

#### Utredningens omfang

Bosetningsmønster, arbeidsmarked og sysselsetning i kommunen skal beskrives, med framskrivninger for hele tiltaksperioden på ca. 50 år. Det skal gjøres en vurdering av hvordan tiltaket vil påvirke samfunnet og Fauske kommune. Det skal gjøres vurderinger av hvorvidt og hvordan tiltaket kan påvirke befolkningsutvikling, arbeidsmarked, sysselsetning og næringslivets kår i kommunen.

Videre skal det klarlegges hvilke konsekvenser tiltaket vil ha på kommunal økonomi i forhold til kommunale inntekter, utgifter, behov for infrastruktur og boligmønster.

I forhold til interessene til Nordlandsmuseet må tiltakshaver og representanter for museet sammen vurdere løsninger som er akseptable for begge parter. Konsekvensutredningen vil gjøre rede for resultatene fra dette arbeidet, og vurdere konsekvensene for gruvemuseene.

### 2.1.4 **Endringer i forhold til planprogrammet**

I løpet av planprosessen er det framkommet endringer. Disse er konkretisert i mail fra Nye Sulitjelma gruver AS den 24. oktober 2014. Vi gjengir denne her i sin helhet:

Ved Rupsi gruvefelt flyttes påhugg ca 150 m mot vest. Dette vil medføre lite utfylling i Langvatn og en unngår en dyr geoteknisk grunnundersøkelse i området.

NSG sløyfer Fagerlitippen som deponiområde og satser på å bruke Avilontippen. Derved unngår man opprustning av veien fra Sandnes til Fagerli.

<sup>1</sup> Planprogrammet. Kapittel 7.3.11.

Gråberg i forbindelse med etablering av de forskjellige alternativene:

- Ny adkomst fra Østbanen via Kjell Lund sjakt og etablering av loddsjakt. 80.000 m<sup>3</sup> gråberg. Uttransport gjennom Østbanen til deponi.
- Adkomst til Rupsi gruvefelt inkl utstrossing av eksisterende adkomst til Bursi og flytting av påhugg ca 150 m mot vest. 50.000 m<sup>3</sup> gråberg.
- Alternativ adkomst til Giken/Charlotta fra Rupsi. 140.000 m<sup>3</sup> gråberg.

Det vil ikke bli transportert gråberg fra dagens Grunnstoll åpning og ned veien til Sandnes. En større opprustning av vei fra kryss Sandnes og opp til Grunnstollen skal da ikke være nødvendig. Denne veien vil først og fremst bli brukt til transport av personell.

Det er i senere mail vurdert å beholde Bursistollen slik den er i dag og heller utbedre veikrysset utenfor dagens Bursistoll.

Disse endringene er ikke politisk behandlet, og derved formelt sett ikke en del av planprosessen. Vi har imidlertid valgt å ta disse endringsforslagene fra Nye Sulitjelma Gruver as med i den videre vurderingen da endringene vil påvirke konsekvens av tiltaket. Den viktigste endringen her er å sløyfe gråbergtippen i Fagerli helt øst i planområdet.

Fagerlitippen ble befart den 30. november 2014. Fagerlitippen er nå avsluttet og tømt for nyttbare masser. Veier inn til tippen og innad i tippen er fjernet, og selve tippen er arrondert tilbake til en «naturlig» form.

## 2.2 PLANVERKET I FAUSKE KOMMUNE

### 2.2.1 *Kommuneplanens arealdel og kommuneplanens samfunnsdel*

Kommuneplanens arealdel 2009-2021 ble vedtatt i kommunestyret KOM-004/11 den 3. februar 2011.

Til kommuneplanens arealdel er det utarbeidet kommunedelplaner for;

- ❖ Fauske sentrum 1
- ❖ Fauske sentrum 2
- ❖ Kommunedelplan Langvatn 1
- ❖ Kommunedelplan Langvatn 2
- ❖ Kommunedelplan Daja / Jakobsbakken.

Kommunedelplanene for Langvatn 1 og 2 og for Daja / Jakobsbakken er aktuelle i forhold til planområdet (kap 2.1.2.).

For plankart, planbeskrivelser og planbestemmelser for disse kommunedelplanene viser til Fauske kommunes hjemmeside.

Kommuneplanens arealdel er under revisjon. I denne sammenheng er det utarbeidet et planprogram som har vært ute på høring med høringsfrist 20. juni 2014. Dette planprogrammet ble lagt fram for kommunestyret 2. oktober 2014, og vedtatt som sak 083/14.

Kommuneplanens samfunnsdel angir langsiktige strategier for Fauske kommune. Planen heter «Fauske 2025 – Folkehelsekommunen der alle trives» og ble vedtatt i kommunestyret 8. september 2011. Relevant i denne sammenheng er:

#### **Strategi 2: Steds og næringsutvikling – de tre sentrene.**

| Plantema   | Samarbeidsaktører: | Handlinger:                                                                           |
|------------|--------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| Sulitjelma | Nærmiljøutvalg     | Utvikle Sulitjelma som et regionalt senter med fritidsbebyggelse knyttet til høyfjell |
|            | Fauske kommune     | Fokus på den industritradisjon og de naturgitte ressursen som stedet rår over         |
|            | Lokale bedrifter   | Ha et særlig fokus på kvinnearbeidsplasser                                            |
|            | Frivillig sektor   | Utvikle Sulitjelma som et attraktivt turistmål, nasjonalt og regionalt.               |

Tabell 2.1. De tre sentrene i Fauske. Kilde: Kommuneplanens samfunnsdel, Fauske. Fauske 2025.

### 2.2.2 **Aktuelle reguleringsplaner**

Iht. kommunedelplanene har følgende aktuelle reguleringsplaner fortsatt rettsvirkning innen sitt område:

- ❖ Reguleringsplan for Charlottatippen i Sulitjelma, Fauske kommune. Utarbeidet 1999. Vedtatt i Fauske kommunestyre 2 oktober 2002.
- ❖ Reguleringsplan for Sulitjelma skole, Fauske kommune. Vedtatt i Fauske kommunestyre 14. desember 2010.
- ❖ Reguleringsplan for Sulitjelma opplevelsespark (Daja). Endring 25. juni 2007
- ❖ Områderegulering for Jakobsbakken. Endret 15. februar 2012.

Det er spesielt reguleringsplanene for Charlottatippen og Sulitjelma skole som er relevante i forhold til denne områdereguleringsplanen – j.f.r, kap 2.1.

## 2.3 **NYE SULITJELMA GRUVER AS. DRIFTSPLAN**

Nye Sulitjelma Gruver As har utarbeidet en driftsplan datert 26.06.2014.

Driftsplanen gir en oversikt over;

- ❖ Beskrivelse av planlagt gruvedrift
- ❖ Lokalisering av gruvene og anlegg
- ❖ Teknisk beskrivelse av gruvedriften
- ❖ Oppredning / flotasjonsprosess
- ❖ Tidsplan, produksjonsvolum, kapasiteter
- ❖ Arbeidstid, bemanning og sikkerhet.

Planen er å ta ut resterende malm fra de gamle gruvene, Giken/Charlotta, Hankabakken og Sagmo. I tillegg planlegges drift på Rupsi-forekomsten som det ikke har vært drevet på tidligere. Alle gruver vil bli drevet som underjordsgruver. Nye Sulitjelma Gruver AS har flere lete- og utvinningsrettigheter i Sulitjelma (se fig 1.2.).

Knusing, oppredning og lagring vil foregå i eksisterende bygninger på industriområdet på Sandnes. Bygningene på Sandnes har tidligere vært brukt til samme formål. Det vil være marginalt behov for ny bygningsmasse.

Gråbergtipper fra oppfaring av nye og gamle adkomsttunneler er i driftsplanen planlagt lagt i tipper i Fagerli og ved Avilonfyllingen. Fagerlitippen er senere vurdert tatt ut av planen.

Avgangsmasser fra oppredning er planlagt lagt i Langvatn.

I tillegg til påviste malmreserver er planen å fortsette leting etter nye malmfelter samtidig som produksjonen pågår. Ved tidligere drift av gruvene ble det årlig påvist omtrent like mye malm som uttatt tonnasje.

# 3

## Metode og datagrunnlag

### 3.1 METODIKK

Formålet med en konsekvensutredning er å belyse virkninger av det planlagte tiltaket for miljø, naturressurser og samfunn slik at virkningene kan tas i betraktning under forberedelse av planen og når det tas stilling til om planen eller tiltaket kan gjennomføres.

Denne samfunnsøkonomiske analysen er basert på metodikken beskrevet i Statens vegvesens Håndbok V172 (revidert utgave av Statens vegvesens Håndbok 140) kap 4.2. Samfunnsøkonomisk analyse).

Metoden i håndbok V172 har følgende hovedelement:

- ❖ Samfunnsøkonomisk analyse er en systematisk vurdering av alle relevante fordeler og ulemper som et tiltak vil føre til for samfunnet. Den samfunnsøkonomiske analysen består av både:
  - Prissatte konsekvenser, og
  - Ikke-prissatte konsekvenser.

#### 3.1.1 *Datainnsamling*

Datainnsamlingen i forbindelse med en konsekvensanalyse innebærer normalt følgende trinn:

- ❖ gjennomgang av eksisterende datakilder og eventuelle tidligere fagutredninger
- ❖ kontakt med relevante myndigheter
- ❖ beskrivelse av overordnede karakteristiske trekk

#### 3.1.2 *Dokumentasjon av dagens situasjon. 0-alternativet*

Ut fra kjente data, offentlig statistikk fra SSB og egne vurderinger vil vi vise et samfunnsøkonomisk bilde av Fauske slik kommunen og regionen er i dag og slik samfunnet sannsynligvis vil utvikle seg i kommende år dersom det ikke skjer vesentlige endringer i positiv eller negativ retning.

Dette bildet danner kommunens ståsted (0-alternativ) i forhold til de endringer en evt etablering av Nye Sulitjelma Gruver innebærer.

Ut fra dette vil vi vurdere den samfunnsøkonomiske verdi av 0-alternativet ut fra en tredelt skala;

|                  |                     |                 |
|------------------|---------------------|-----------------|
| Liten verdi (--) | Middels verdi (+/-) | Stor verdi (++) |
|------------------|---------------------|-----------------|

Vi vil her vurdere verdien av Fauske kommune og regionen som mulig lokasjon for en gruvevirksomhet av denne størrelsesorden.

### 3.1.3 Omfang

Omfangsvurderingene er et uttrykk for hvor store negative eller positive endringer det aktuelle tiltaket vil medføre for samfunnet. Omfanget vurderes i forhold til 0-alternativet (dagens situasjon).

I forhold til samfunnsøkonomisk analyse er det i Håndbok V712 angitt en metode for kost/nyttevurdering. Denne metoden er i høy grad knyttet til prioritering av veiprosjekter og alternative traseframføringer, og vi vurderer det slik at denne metoden vil være mindre relevant i forhold til en samfunnsøkonomisk vurdering av et gruveprosjekt.

Vi vil her – basert på eget skjønn og samfunnsøkonomisk analyse av 0-alternativet - vurdere tiltakets / gruveprosjektets omfang etter en femdelt skala:

|                             |                              |                                       |                              |                             |
|-----------------------------|------------------------------|---------------------------------------|------------------------------|-----------------------------|
| Stort positivt omfang (+++) | Middels positivt omfang (++) | Lite positivt / negativt omfang (+/-) | Middels negativt omfang (--) | Stort negativt omfang (---) |
|-----------------------------|------------------------------|---------------------------------------|------------------------------|-----------------------------|

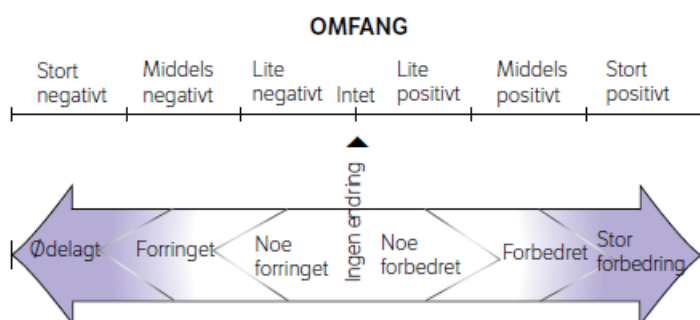
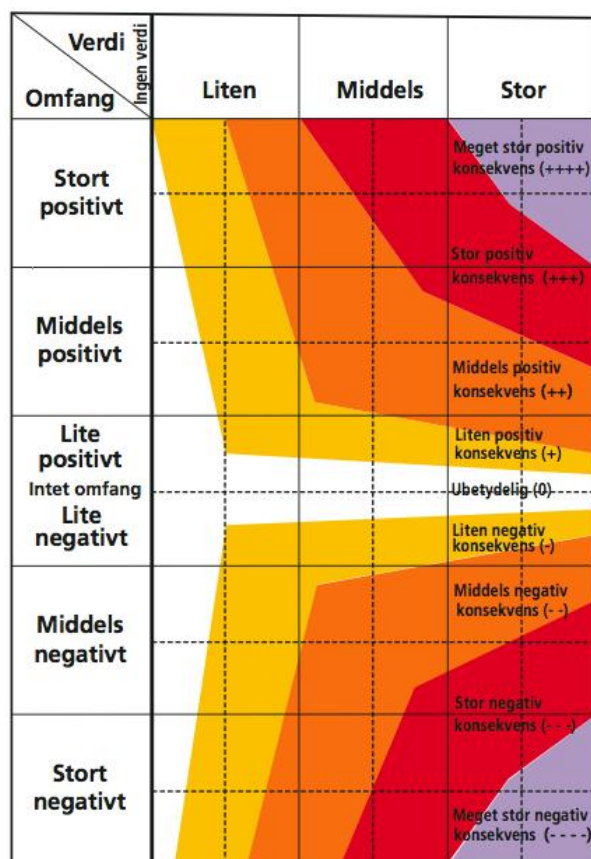


Fig 3-1. Skala for vurdering av omfang. Skalaen er glidende og pila skal flyttes oppover eller nedover for å nyansere omfangsvurderingen. Pila illustrerer derved graden av tiltakets (ny gruedrifts) påvirkning på samfunnet. Kilde: Statens vegvesen. Håndbok V712.

### 3.1.4 Konsekvens

Konsekvensen av et tiltak for et område framkommer ved å sammenholde områdets verdi og tiltakets omfang. Dette forholdet illustreres gjennom Konsekvensvifta.



Figur 3-2: Konsekvensvifta. Kilde: Håndbok V712 (Statens vegvesen).

## 3.2 PROBLEMSTILLINGER

Det er to sentrale problemstillinger som legges til grunn for denne samfunnsøkonomiske analysen:

- ❖ «Hva skjer dersom intet skjer?»
  - Sulitjelma har siden nedleggelsen av gruvene i 1991 manglet en «motor» som drar samfunnsutviklingen på stedet
  - Hva er en sannsynlig utviklingsbane dersom det ikke etableres ny gruvedrift i Sulitjelma?
  - Hvilke næringer vil utvikle seg – vil disse være i konflikt med en ny gruvedrift?
- ❖ Hva skjer dersom det etableres ny gruvedrift i Sulitjelma?
  - Sentrale myndigheter har satt fokus på Mineralnæringen<sup>2</sup>
  - Fauske kommune ønsker å utvikle Sulitjelma (se kap 2.3.1.)
  - Utvikling av arbeidsplasser og næringsliv
    - Reiseliv og turisme
    - Industri og bergverk
    - Ringvirkninger på eksisterende næringsliv
    - Entreprenørielle effekter
  - Forholdet til infrastruktur
    - Kommunikasjon
    - Samfunnssikkerhet
  - Inntekter til kommunen og grunneiere
    - Samfunnsansvar
    - Ringvirkninger av gruvevirksomheten

Vi legger disse problemstillingene til grunn for oppbyggingen av denne rapporten.

---

<sup>2</sup> Nærings- og handelsdepartementet. Strategi for mineralnæringen. Framlagt 13. mars 2013

## 4 Dagens situasjon. 0-alternativet. «Hva skjer dersom intet skjer?»

0-alternativet i en samfunnsøkonomisk analyse beskriver en sannsynlig utviklingsbane med utgangspunkt i dagens situasjon - dersom det ikke skjer vesentlige endringer. «Hva skjer dersom intet skjer?»

Vi baserer dette materialet på en historisk utviklingsbane for perioden år 2000 – 2014 og en framskrevet utviklingsbane for perioden 2015 – 2030.

Vi innleder dette kapitlet med et kort tilbakeblikk på omstillingsperioden fra slutten av 70-tallet og fram til selve omstillingsperioden i 1983-1995.

### 4.1 OMSTILLINGSPERIODEN 1983-1995

Vi viser i dette kapitlet spesielt til rapport fra Nordlandsforskning NF-rapport nr. 5/97<sup>3</sup>. Denne rapporten analyserer og evaluerer omstillingsarbeidet i kommuner og regioner med ensidig næringsgrunnlag og som mot slutten av 1980-tallet gjennomgikk omfattende omstillingsprosesser som følge av nedgang i bl.a. gruveindustrien og tilknyttet industri.

Siden etableringen av kobberverket i 1887 dominerte gruveselskapet nærings- og samfunnslivet i det isolerte Sulitjelmasamfunnet og indre deler av Salten fram til stansen i gruve drift i 1991 og den endelige nedleggelsen i 1996. I perioder var kobberverket en av Skandinavias største arbeidsplasser, og framveksten av arbeiderbevegelsen fra tidlig på 1900-tallet, gjorde Sulitjelma til et politisk tyngdepunkt i Fauske og i Nordland for øvrig. Etter nedleggelsen av kobberverket mistet Sulitjelma både sysselsettingsgrunnlaget, verdifull kompetanse, en vesentlig del av samfunnsgrunnlaget og i tillegg en vesentlig del av sin politiske status og betydning.

Problemene i markedet bygde seg opp på 1970-tallet. Elkem trakk seg ut som eier av Sulitjelma gruver og overlot ansvaret til Staten i 1976. Dette var starten på en på en lokal mobilisering med utgangspunkt i Sulitjelma Gruver AS og fagforeningen. Sulitjelma Gruver AS og Fauske kommune opprettet Sulitjelma Utviklingsselskap i 1976. Samtidig etablerte Gruvearbeiderforeningen Alternativ Industrigruppe.

<sup>3</sup> Karlsen, Asbjørn m.fl.: «Evaluerer av arbeidet med omstilling i kommuner / regioner med ensidig næringsgrunnlag. NF-rapport nr. 5/97. ISBN-nr. 82-7321-321-8. Bodø 1997.

I perioden 1983 til 1995 tapte Sulitjelma hele 420 årsverk, mens det i perioden 1976 til 1995 ble skapt 42 arbeidsplasser i Sulitjelma. I perioden 1983 til 1995 ble det disponert 44 mill kr til omstillingsarbeidet i Fauske / Sulitjelma.

Nordlandsforskning konkluderte slik;

I Fauske oppsto det mistillit mellom kommuneinstitusjonen og gruvemiljøet i arbeidet med omstilling i Sulitjelma. Stadige problemer og konflikter gav næring til utspill fra nye aktører og omorganiseringer. Omstillingsarbeidet ble svært politisert. Etterhvert besluttet man å endre det geografiske nedslagsfeltet for omstillingsinnsatsen fra Sulitjelma, til kommunen og senere til regionen. Dette sammen med fristilling av næringsorganet bidro til å avpolitisere arbeidet. Den samlede omstillingsinnsatsen ble katastrofal for Sulitjelma og gav rimelige resultater i Fauske. På den ene siden er det tankevekkende at det industrielle miljøet i Sulis så og si er sanert. På en annen side kan man si at gitt den regionale strukturen som var utgangspunktet for gruvesamfunnet og kommunesenteret, var det kanskje ikke annet å vente.

## 4.2 BEFOLKNINGSUTVIKLING / DEMOGRAFISK UTVIKLING I SALTENREGIONEN, I FAUSKE OG I SULITJELMA

Statistisk materiale fra SSB (Statistisk Sentralbyrå) gir en registrering av historiske data fram til dagens situasjon, og samtidig et godt grunnlag for å kunne bygge opp prognoser som viser en sannsynlig utviklingsbane i tiden som kommer. Det er her viktig å understreke følgende;

- ❖ En prognose blir mer og mer usikker jo lengre fram i tid man lager en prognose
- ❖ En prognose bygger på at «intet skjer» - dersom forutsetningene endres ved at det skjer store endringer i samfunnet, så må prognosen bygges om.
- ❖ En prognose for befolkningsutvikling og demografi er rimelig sikker ca 15 år fram i tid. Deretter blir den i stigende grad usikker.

Planprogrammet ønsker en framskriving for hele planperioden – dvs ca 50 år. Dette vil gi et høyst usikkert anslag, og vi velger derfor å lage prognoser fram til år 2030 – dvs en tidsperioden på 15 år.

### 4.2.1 Befolkningsutvikling regionalt – Salten-regionen. Historisk og prognostisert.

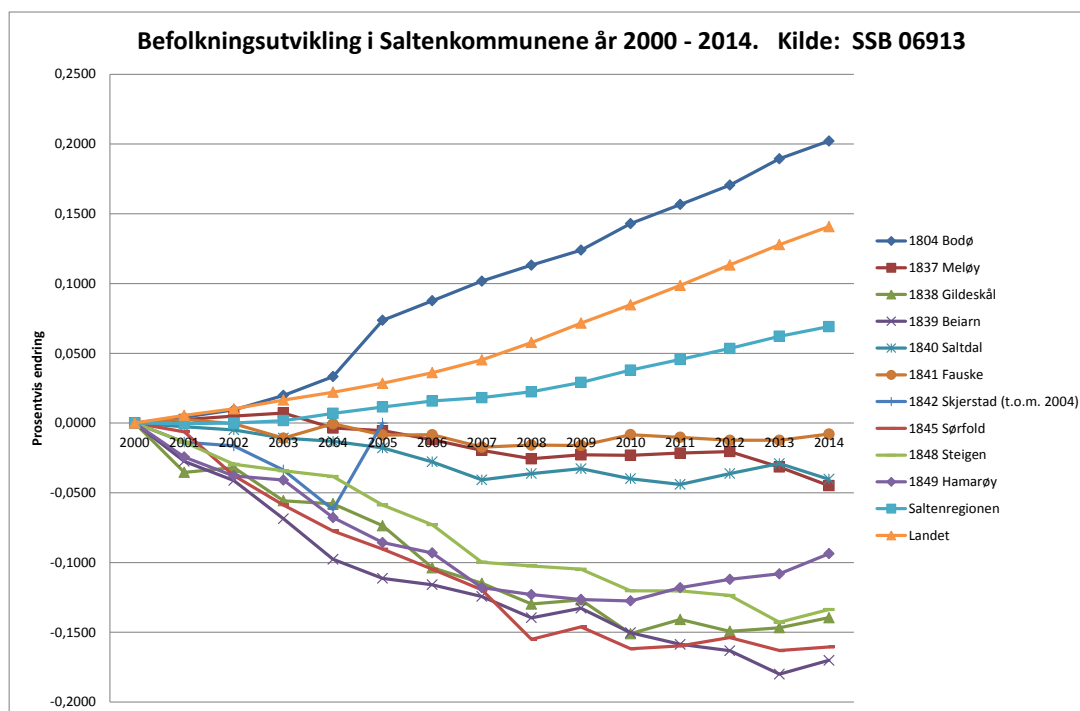


Fig 4-1. Befolkningsutvikling i kommunene i Saltenregionen år 2000 – 2014. Indekserte tall. Kilde: SSB.

Figuren over viser befolkningsutvikling i Saltenkommunene i perioden år 2000 – 2014 sett i forhold til landsgjennomsnittet.

Befolkningen i Saltenregionen vokste med 6.9% i perioden, og 1. januar 2014 bodde det 79.965 personer i regionen. I tredje kvartal 2014 passerte Saltenregionen 80.000 innbyggere. Det er befolkningsveksten i Bodø som gir en positiv befolkningsutvikling i regionen. Veksten i Saltenregionen ligger klart under landsgjennomsnittet som i perioden 2000 – 2014 vokste med 14,1%.

Skjerstad kommune ble slått sammen med Bodø i år 2005.

Bodø skiller seg ut som den eneste kommunen i regionen med en befolkningsvekst som er klart høyere enn landsgjennomsnittet, og som den eneste kommunen med positiv befolkningsutvikling gjennom hele perioden.

Fauske, Meløy og Saltdal kommuner har en svak befolkningsnedgang gjennom hele perioden.

Gildeskål, Beiarn, Sørfold og Steigen har en markant befolkningsnedgang gjennom hele perioden.

Hamarøy kommune har også befolkningsnedgang, men har hatt en god vekst etter år 2010.

Utviklingen foran viser at det pågår en regional sentralisering i Saltenregionen – dvs – at en stadig økende andel av befolkningen bor i Bodø. I 2014 bodde 62,2% av Saltens befolkning i Bodø og 11,9% i Fauske kommune. Denne regionale sentraliseringen er ikke noe særphenomen for Saltenregionen, men et utviklingstrekk vi finner igjen i de aller fleste regioner.

I figuren under vil vi gi en prognose av sannsynlig befolkningsutvikling i kommunene i Saltenregionen fram mot år 2030.

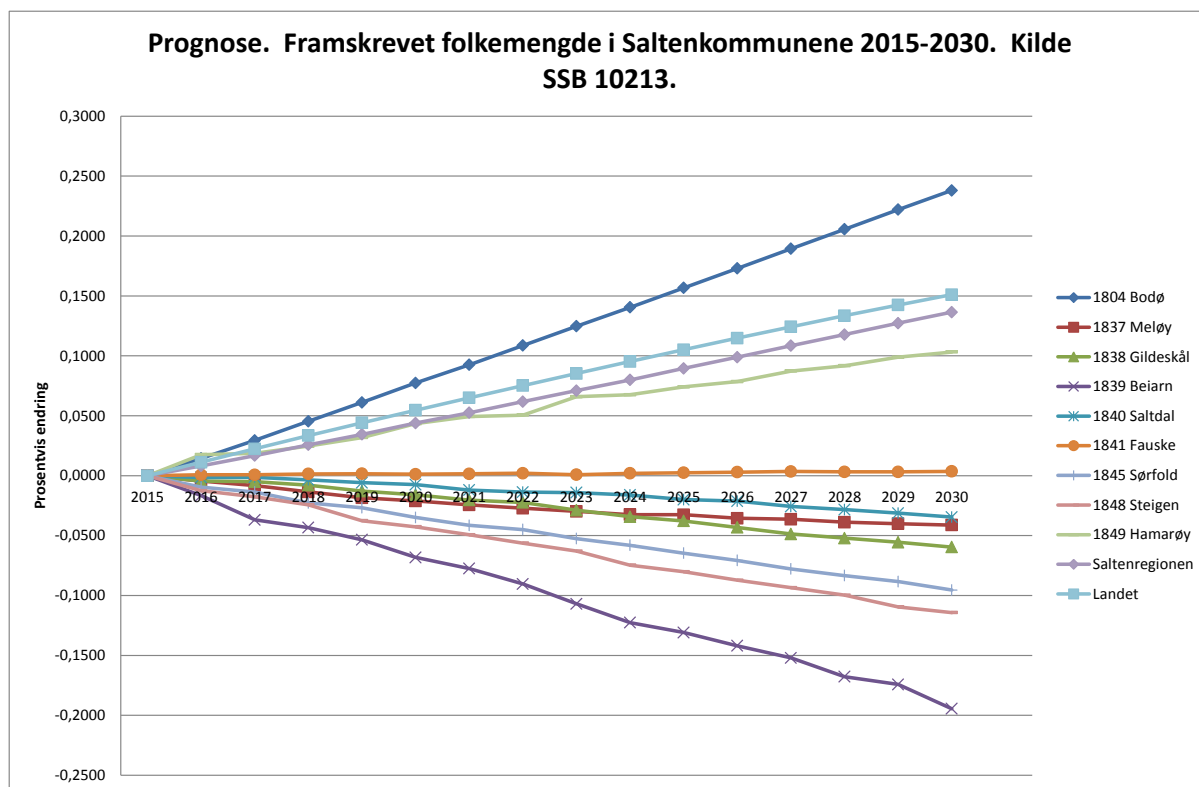


Fig 4-2. Prognose. Befolkningsutvikling i kommunene i Saltenregionen år 2015 – 2030. Indekserte tall. Kilde: SSB

Figur 4-2 viser prognostisert befolkningsutvikling i Saltenkommunene i perioden år 2015 – 2030 sett i forhold til landsgjennomsnittet.

Befolkningen i Saltenregionen forventes å vokse med 14% i perioden, og i 2030 kan det derved bo mer enn 91.000 personer i regionen. Det er befolkningsveksten i Bodø som gir den sterke befolkningsutviklingen i regionen. Veksten i Saltenregionen vil ligge noe under landsgjennomsnittet som i perioden forventes å vokse med 15%.

Bodø skiller seg ut som den eneste kommunen i regionen med en befolkningsvekst som vil ligge klart høyere enn landsgjennomsnittet i perioden.

Hamarøy kommune kan forvente en positiv befolkningsutvikling på ca 10% i perioden.

Fauske kommune vil få en stabil / svakt positiv utvikling i perioden.

Gildeskål, Meløy og Saltdal kommuner må forvente en moderat befolkningsnedgang gjennom hele perioden.

Sørfold og Steigen – og spesielt Beiarn må forvente en markant befolkningsnedgang gjennom hele perioden.

Prognosen viser at den pågående regionale sentraliseringen i Saltenregionen vil fortsette. – dvs – at en stadig økende andel av befolkningen bor i Bodø. I 2014 bodde 62,2% av Saltens befolkning i Bodø og 11,9% i Fauske kommune. I år 2030 kan det forventes at 68,2% av befolkningen bor i Bodø og 10,5% av befolkningen bor i Fauske.

#### 4.2.2 **Befolkningsutvikling i Fauske**

Den historiske befolkningsutviklingen bl.a. i Fauske kommune er vist i fig 4-1. I år 2000 var det 9.632 personer bosatt i kommunen. Den 1. januar 2014 var det 9.556 personer bosatt i Fauske kommune. Dette er en endring på -76 personer eller -0,6%. I denne perioden hadde kommunen færrest innbyggere i år 2007 da det bodde 9.465 personer i Fauske kommune. Siden 2007 har det derved vært en vekst på 91 personer. I oktober 2014 hadde Fauske 9.610 innbyggere dvs omtrent det samme som i år 2000.

Folketilvekst i en kommune er et uttrykk for summen av fødselsoverskuddet (antall fødte i kommunen – antall døde) og nettoinnflytting (antall innflyttere – antall utflyttere). Med flyttere menes her flyttere over kommunegrensen.

Figuren under viser hvordan fødselsoverskuddet og nettoinnflyttingen har utviklet seg i perioden år 2000 – 2013. Vi ser at fødselsoverskuddet ligger omkring 0, men at dette går ned. Siden år 2010 har det imidlertid skjedd en positiv utvikling. Vi ser også at folketilveksten løper nærmest parallelt med nettoinnflyttingen. Dette viser at folketilveksten på Fauske i hovedsak er en funksjon av flytting.

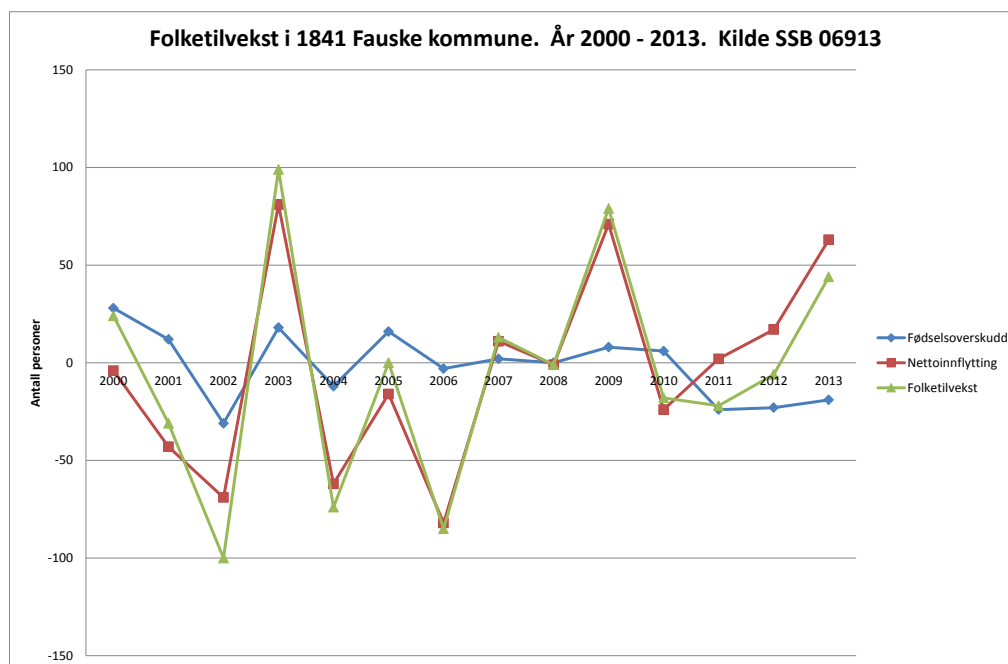


Fig 4-3. Folketilvekst i Fauske kommune år 2000 – 2014. Kilde SSB.

### Hvem er det i første omgang flytter inn/ut av Fauske og derved bidrar til folketilveksten?

Figuren under viser inn- og utflytting aldersfordelt. Figuren viser at det i første rekke er aldersgruppene 19-35 år som flytter. Barn flytter sammen med foreldre, mens aldersgruppene 40+ er i økende grad stabile med økt alder.

Antall som flytter inn og ut av Fauske, samt nettoutflytting, etter alder, 2000 - 2013 (Kilde: SSB/Panda)

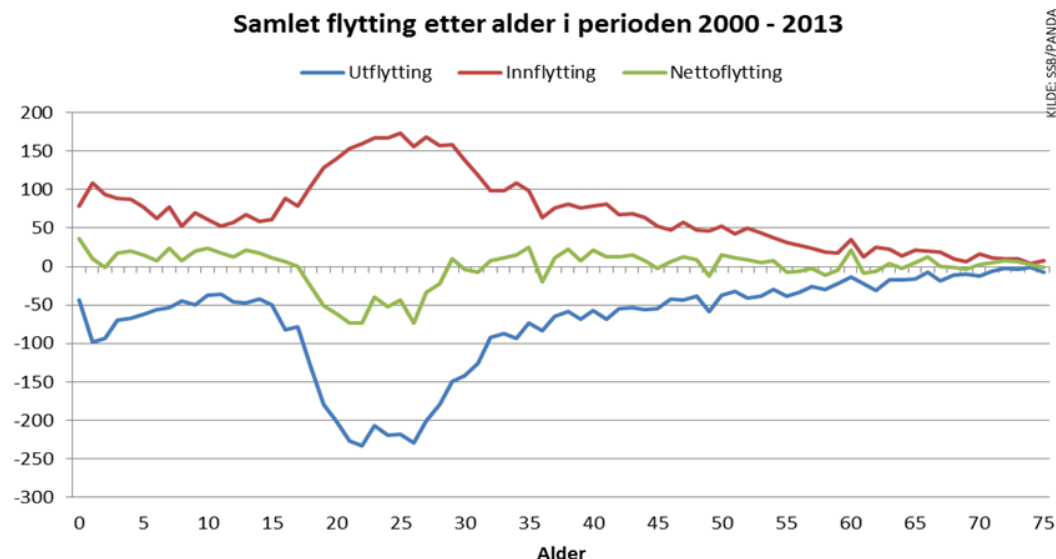


Fig 4-4. Samlet flytting etter alder. Fauske kommune. Kilde SSB / Panda. Nordland fylkeskommune.

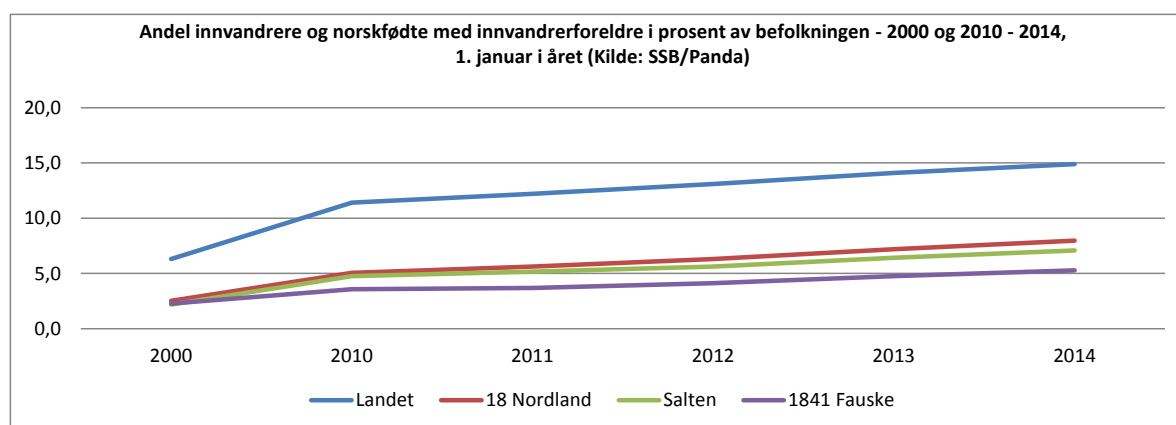


Fig 4-5: Andel innvandrere i Fauske sammenlignet med Salten, Nordland og landet. Kilde; SSB / Panda. Nordland fylkeskommune.

### Hva får folk i aldersgruppen 20-35 år til å flytte?

Viktige flyttemotivatorer er i første rekke

- ❖ Jobb og utdanning
- ❖ Familie / familieetablering
- ❖ Sosiale forhold (gode boforhold / attraktivitet mv)

### Hvor går flyttestrømmene?

I figuren under gjengir vi en tabell som viser flytting mellom saltenkommuner i år 2013.

| Nettoflytting kommuner i Salten 2013 (Kilde SSB/Panda) |           |            |                |             |              |             |              |              |              |
|--------------------------------------------------------|-----------|------------|----------------|-------------|--------------|-------------|--------------|--------------|--------------|
| Flytting til                                           | 1804 Bodø | 1837 Meløy | 1838 Gildeskål | 1839 Beiarn | 1840 Saltdal | 1841 Fauske | 1845 Sørfold | 1848 Steigen | 1849 Hamarøy |
| Flytting fra                                           |           |            |                |             |              |             |              |              |              |
| 1804 Bodø                                              |           | 45         | 35             | 7           | 40           | 115         | 15           | 34           | 17           |
| 1837 Meløy                                             | 56        |            | 17             |             |              | 8           |              | 6            |              |
| 1838 Gildeskål                                         | 43        | 15         |                |             |              | 1           |              |              |              |
| 1839 Beiarn                                            | 9         | 1          |                |             |              | 1           |              |              |              |
| 1840 Saltdal                                           | 52        | 1          |                | 1           |              | 20          | 4            | 1            |              |
| 1841 Fauske                                            | 77        | 1          |                |             | 24           |             | 46           | 3            | 2            |
| 1845 Sørfold                                           | 20        | 4          |                |             | 2            | 32          |              | 2            |              |
| 1848 Steigen                                           | 35        | 2          |                |             |              |             | 2            |              | 2            |
| 1849 Hamarøy                                           | 19        |            |                |             |              | 1           |              |              |              |

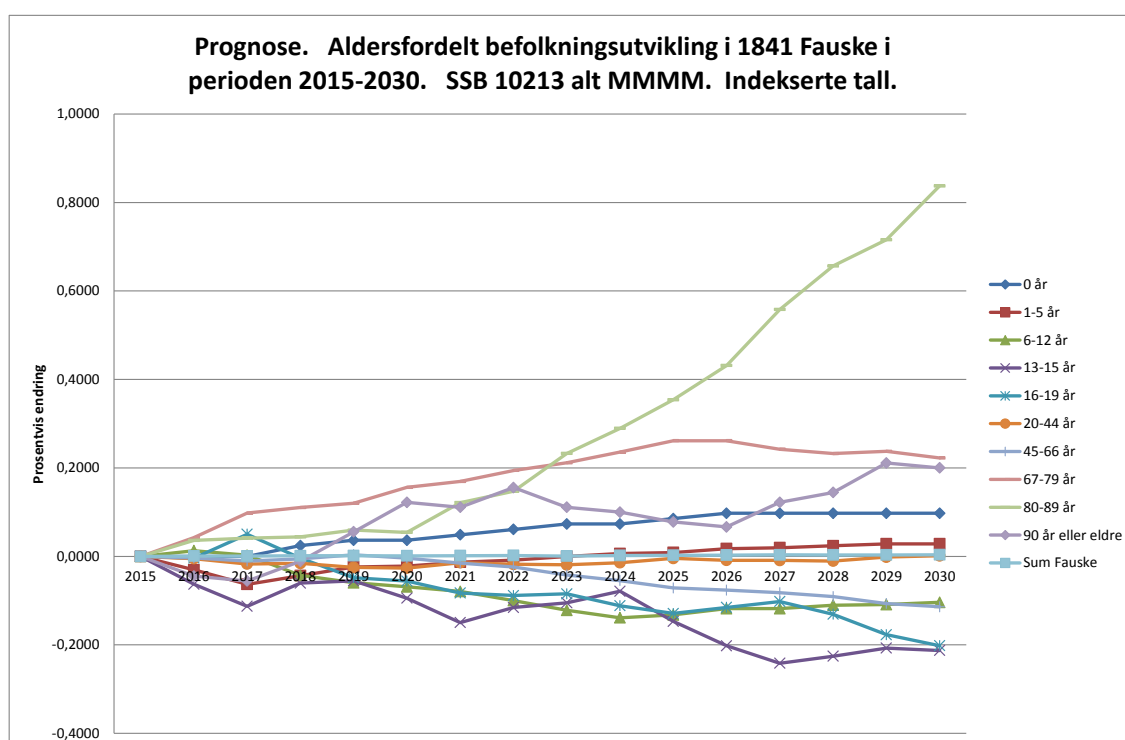
Fig 4-6. Til- og fraflyttinger i Saltenkommuner. Kilde SSB / Panda.

Vi ser av tabellen i fig 4-6 at flyttestrømmen er størst mellom nabokommunene Fauske og Bodø. Det er her litt overraskende at det i år 2013 flyttet flere fra Bodø til Fauske enn omvendt. Av denne tabellen ser vi at 178 personer flyttet til Fauske fra andre Saltenkommuner, mens 153 flyttet fra Fauske til andre Saltenkommuner. Dette gir en nettotilflytting til Fauske i år 2013 på 25 personer.

Av figur 4-3 ser vi at nettotilflyttingen til Fauske i år 2013 var 63 personer. Det var i år 2013 totalt 435 tilflyttinger og 372 fraflyttinger.

Av dette ser vi at de som flytter til og fra Fauske, «flytter langt». Av Saltenkommunene er Bodø den klart viktigste kommunen for tilflytting og fraflytting.

I figuren under vil vi gi en prognose av sannsynlig befolkningsutvikling i Fauske kommune fram mot år 2030. Det er mulig å laget prognoser basert på tall fra SSB fram mot 2040, men disse vil bli mer usikre.



Figur 4-7. Prognose. Aldersfordelt befolkningsutvikling i Fauske kommune. 2015-2030. Kilde SSB.

Figur 4-7 viser prognostisert aldersfordelt befolkningsutvikling i Fauske kommune i perioden år 2015 – 2030 sett i forhold til sum Fauske.

Befolkningen i Fauske kommune forventes å vokse svakt med 35 personer perioden, og i 2030 kan det derved bo ca 9.650 personer i Fauske kommune. Dette er klart under landsgjennomsnittet som viser en forventet vekst i samme periode på ca 15%.

Det er spesielt aldersgruppen 80-89 år som skiller seg ut. Her må det forventes en kraftig vekst på hele 84%. Dette har sammenheng med eldrebølgen og at denne aldersgruppen har en lav flyttefrekvens. Det forventes også en kraftig vekst i aldersgruppen 67-79 år (22%) og i aldersgruppen over 90 år (20%).

Størst nedgang finner vi i aldersgruppene 16-19 år (-20% / -105 personer) og i aldersgruppen 45-66 år (-11% / -334 personer).

I sum gir dette en situasjon der det må forventes en høyere gjennomsnittsalder i Fauske kommune med størst vekst innen pensjonistgruppen (67+).

### 4.2.3 Befolkningsutvikling på grunnkretsnivå i Fauske kommune

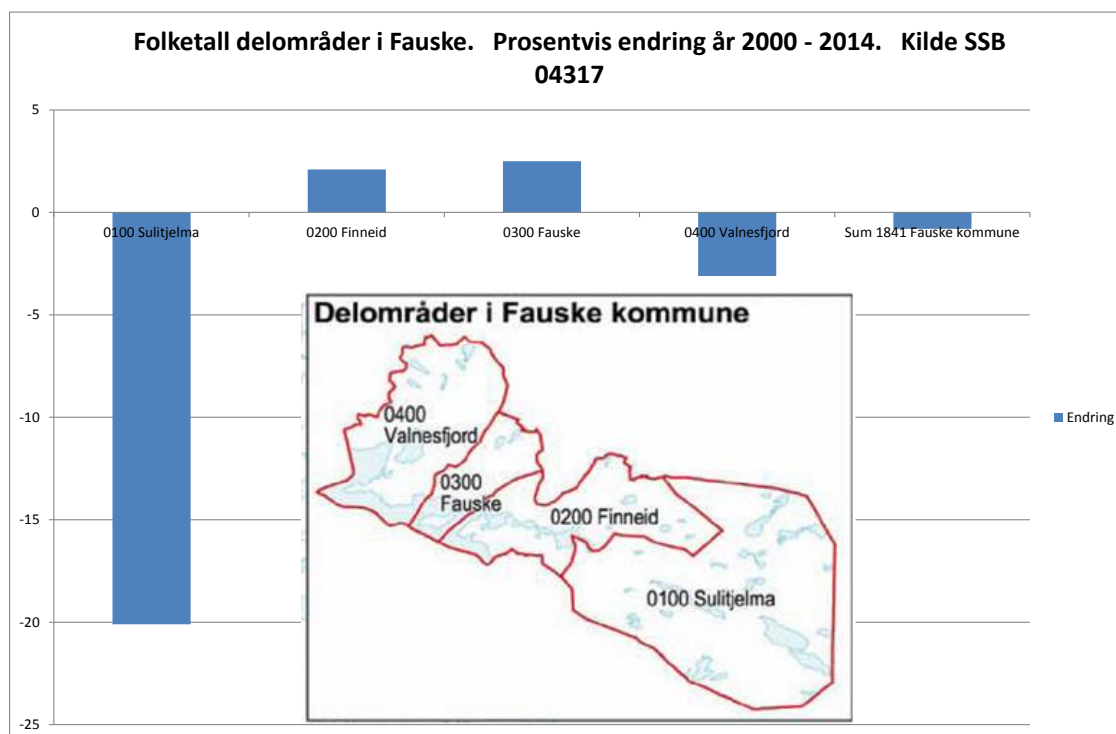
Befolkningsutviklingen i Fauske kan fordeles på grunnkretser som er den minste enheten for å dokumentere befolkningsendringer i en kommune.

Fauske kommune er inndelt i 39 grunnkretser som igjen kan samles i fire delområder. Vi ser av tabellen gjengitt i figur 4-6 at det har vært en befolkningsøkning i delområdene Fauske tettsted og på Finneid. Delområde Valnesfjord har i perioden 2000 – 2014 hatt en liten befolkningsnedgang mens delområde Sulitjelma har hatt en markert befolkningsnedgang i perioden på -163 personer eller -20,1%.

| Delområde                      | 2000         | 2001         | 2002         | 2003         | 2004         | 2005         | 2006         | 2007         | 2008         | 2009         | 2010         | 2011         | 2012         | 2013         | 2014         | Endring:   | Endring %   |
|--------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|------------|-------------|
| 0100 Sulitjelma                | 809          | 800          | 784          | 749          | 754          | 763          | 750          | 752          | 724          | 692          | 676          | 656          | 641          | 644          | 646          | -163       | -20,1       |
| 0200 Finneid                   | 1 045        | 1 036        | 1 039        | 1 005        | 1 056        | 1 054        | 1 064        | 1 044        | 1 069        | 1 101        | 1 108        | 1 108        | 1 098        | 1 060        | 1 067        | 22         | 2,1         |
| 0300 Fauske                    | 6 184        | 6 248        | 6 242        | 6 221        | 6 241        | 6 206        | 6 232        | 6 143        | 6 122        | 6 185        | 6 263        | 6 272        | 6 278        | 6 313        | 6 339        | 155        | 2,5         |
| 0400 Valnesfjord               | 1 526        | 1 500        | 1 547        | 1 534        | 1 555        | 1 498        | 1 489        | 1 476        | 1 475        | 1 463        | 1 486        | 1 471        | 1 471        | 1 481        | 1 478        | -48        | -3,1        |
| Uoppgitt grunnkrets            | 68           | 73           | 15           | 19           | 21           | 28           | 16           | 50           | 90           | 36           | 19           | 11           | 25           | 15           | 26           | -42        | -61,8       |
| <b>Sum 1841 Fauske kommune</b> | <b>9 632</b> | <b>9 657</b> | <b>9 627</b> | <b>9 528</b> | <b>9 627</b> | <b>9 549</b> | <b>9 551</b> | <b>9 465</b> | <b>9 480</b> | <b>9 477</b> | <b>9 552</b> | <b>9 533</b> | <b>9 513</b> | <b>9 513</b> | <b>9 556</b> | <b>-76</b> | <b>-0,8</b> |

Fig 4-8. Befolkningsutvikling i delområdene i Fauske kommune år 2000 – 2014. Kilde SSB.

Tallene i figur 4-8 kan også framstilles slik:



Figur 4-9: Befolkningsendring på delområdenivå i Fauske kommune. Kilde SSB.

I sum gir dette at det skjer en sentralisering også innad i Fauske kommune. I år 2000 bodde 64,2% av Fauske kommunes befolkning i Fauske tettsted. I år 2014 hadde denne andelen økt til 66,3%.

#### 4.2.4 Befolkningsutvikling i Sulitjelma

Folketallet i Sulitjelma avspeiler aktiviteten i gruvedriften. Vi viser i denne sammenheng spesielt til fig 4-10. Fra begynnelsen av gruvedriften omkring 1890 steg folketallet bratt fram til år 1910 med nærmere 3.000 innbyggere i Sulitjelma. Folketellingen for 1940 ble ikke gjennomført på grunn av krigen. I stedet ble det gjennomført en folketelling i 1946 er folketallet for 1940 ble forsøkt rekonstruert. Registreringen for 1950 virker lav noe som kan skyldes endring av grensene for tellekretsene. Figuren under viser historisk befolkningsutvikling i Sulitjelma for perioden 1845 til 2000. Figuren er basert på materiale fra SSB.

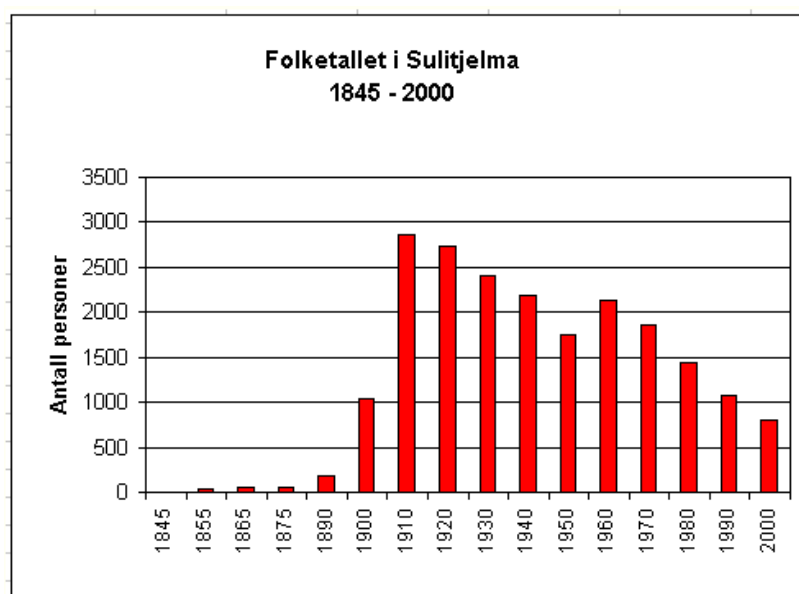


Fig 4-10. Ti-årsvis folketallsutvikling i Sulitjelma 1845-2000. Kilde: Sulitjelma historielag – nettbibliotek.

Figuren under viser folketallet i Sulitjelma for perioden 1980 – 2004 basert på SSBs skolekretstelling, og fra og med 1999 basert på grunnkretstillingen.

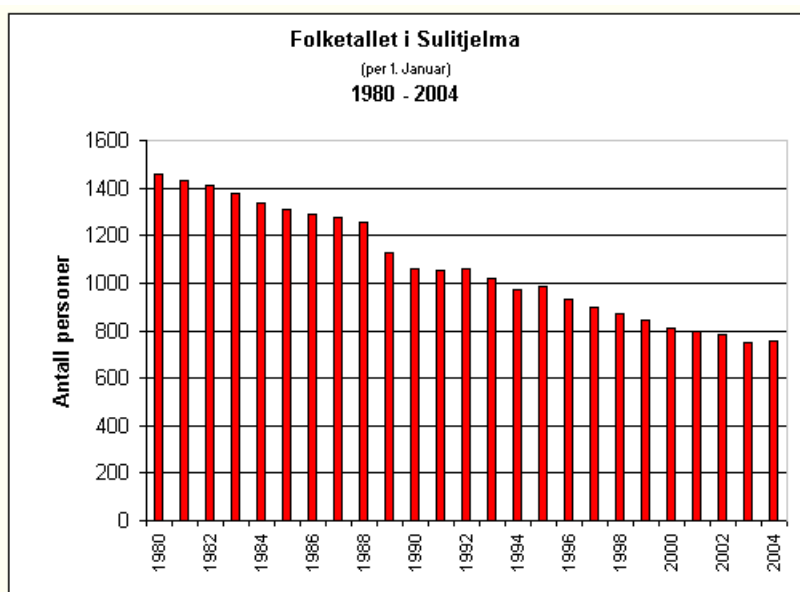


Fig 4-11. Folketallsutvikling i Sulitjelma 1980-2004. Kilde: Sulitjelma historielag – nettbibliotek.

Tabellen under viser folketallsutvikling i de grunnkretsene som samlet viser folketallet i Sulitjelma.

|                     | 2000 | 2001 | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | Endring: | Endring % |
|---------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|----------|-----------|
| 18410101 Kjellvann  | 24   | 7    | 13   | 10   | 27   | 26   | 29   | 17   | 16   | 21   | 14   | 14   | 14   | 5    | ..   |          |           |
| 18410102 Fagerli    | 37   | 34   | 32   | 31   | 33   | 31   | 31   | 29   | 24   | 22   | 21   | 20   | 20   | 23   | 23   | -14      | -37,8     |
| 18410103 Sandnes    | 172  | 173  | 160  | 150  | 150  | 157  | 152  | 167  | 163  | 124  | 128  | 123  | 121  | 118  | 111  | -61      | -35,5     |
| 18410104 Charlotta  | 131  | 134  | 127  | 116  | 115  | 107  | 105  | 110  | 97   | 98   | 94   | 101  | 97   | 96   | 98   | -33      | -25,2     |
| 18410105 Furulund   | 136  | 156  | 147  | 138  | 134  | 134  | 133  | 129  | 129  | 152  | 148  | 132  | 124  | 134  | 149  | 13       | 9,6       |
| 18410106 Glastunes  | 99   | 85   | 101  | 103  | 98   | 99   | 98   | 102  | 105  | 85   | 82   | 89   | 85   | 86   | 85   | -14      | -14,1     |
| 18410107 Bursimarka | 204  | 206  | 199  | 198  | 196  | 208  | 200  | 196  | 188  | 187  | 186  | 174  | 177  | 179  | 178  | -26      | -12,7     |
| 18410109 Sjønstådal | 6    | 5    | 5    | 3    | 1    | 1    | 2    | 2    | 2    | 3    | 3    | 3    | 3    | 3    | 2    | -4       | -66,7     |
| Sum Sulitjelma      | 809  | 800  | 784  | 749  | 754  | 763  | 750  | 752  | 724  | 692  | 676  | 656  | 641  | 644  | 646  | -163     | -20,1     |

Fig 4-12. Folketallsutvikling i grunnkretser i Sulitjelma. Kilde: SSB.

Vi ser av tabellen i figur 4-12 at folketallsutviklingen (bosatte personer) i Sulitjelma har vært mest negativ i grunnkretsene Sandnes, Charlotta og Bursimarka, mens det har vært en positiv utvikling i grunnkretsen Furulund.

Sum folketallsutvikling i perioden år 2000 – 2014 i Sulitjelma er illustrert på følgende figur:

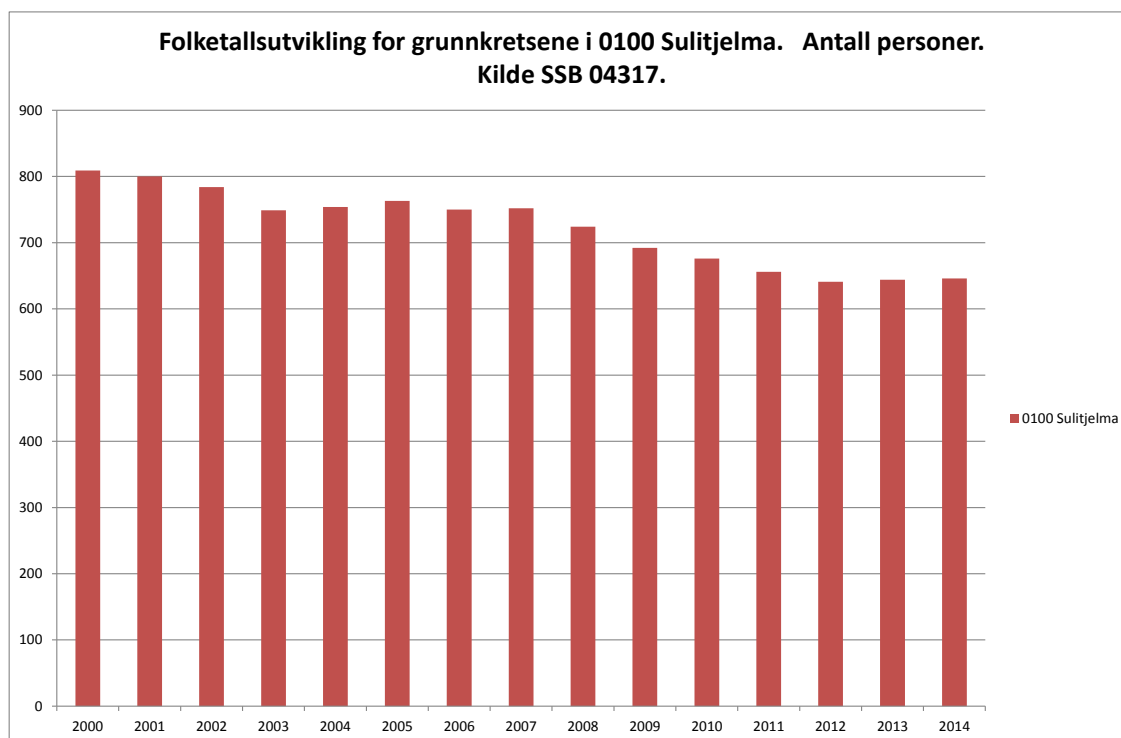


Fig 4-13. Folketallsutvikling i delområde Sulitjelma år 2000 – 2014. Kilde SSB.

Folketallsutviklingen i perioden år 2000 – 2014 har gått jevnt nedover. I perioden 2003-2005 og 2012-2014 har det vært en utflating / svak økning, men hovedtrenden er en tydelig reduksjon i folketallet ned mot dagens nivå (1. januar 2014) på 646 registrert bosatte personer i Sulitjelma delområde. I Sulitjelma delområde bor de aller fleste i det vi til daglig kaller Sulitjelma / tettstedet.

#### 4.2.5 Demografisk utvikling i Sulitjelma

Generelt øker gjennomsnittsalderen i Fauske kommune (fig 4-7). Vi ser av tallene i fig 4-8 at 6,8% av Fauske kommunes befolkning bodde i Sulitjelma i år 2013.

Tabellen i figuren under viser elevtall i skolene i Fauske kommune fordelt på skole og alderstrinn i skoleåret 2012/13. Vi ser at totalt 63 elever gikk på Sulitjelma skole dette skoleåret mot totalt 1.137 elever i hele Fauske kommune. 5,5% av kommunens elever var derved elever ved Sulitjelma skole i 2012/13.

| Skoleåret 2012/2013     |       |             |         |          |       |          |            |        |
|-------------------------|-------|-------------|---------|----------|-------|----------|------------|--------|
| Antall ordinære elever: |       |             |         |          |       |          |            |        |
|                         | Kosmo | Valnesfjord | Finneid | Erikstad | Hauan | Vestmyra | Sulitjelma | Totalt |
| 5. åringer              |       |             |         |          |       |          |            | 111    |
| 1. trinn                | 3     | 15          | 27      | 10       | 18    | 18       | 7          | 98     |
| 2. trinn                | 6     | 14          | 23      | 18       | 14    | 17       | 6          | 98     |
| 3. trinn                | 1     | 13          | 25      | 22       | 20    | 22       | 4          | 107    |
| 4. trinn                | 6     | 17          | 26      | 24       | 20    | 22       | 3          | 118    |
| 5. trinn                |       | 24          | 14      | 15       | 16    | 25       | 4          | 98     |
| 6. trinn                |       | 25          | 19      | 20       |       | 37       | 6          | 107    |
| 7. trinn                |       | 18          | 27      | 32       |       | 53       | 8          | 138    |
| 8. trinn                |       | 22          |         |          |       | 85       | 8          | 115    |
| 9. trinn                |       | 18          |         |          |       | 97       | 8          | 123    |
| 10. trinn               |       | 21          |         |          |       | 105      | 9          | 135    |
| 1.-4. sum               | 16    | 59          | 101     | 74       | 72    | 79       | 20         | 421    |
| 5.-7. sum               | 0     | 67          | 60      | 67       | 16    | 115      | 18         | 343    |
| 8.-10. sum              | 0     | 61          | 0       | 0        | 0     | 287      | 25         | 373    |
| Sum totalt              | 16    | 187         | 161     | 141      | 88    | 481      | 63         | 1137   |

Figur: 4-14. Elevtall ved skolene i Fauske kommune skoleåret 2012/2013. Kilde: Fauske kommune.

Tabellen i figur 4-15 viser antall barn i Fauske kommune fordelt på delområder og på alderstrinn.

| Antall barn bosatt i Fauske kommune                                               |       |             |         |        |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-------|-------------|---------|--------|
| Data fra ressurstildeling skole 2012-13 og 2013-14 og familiesentret pr 18/4 2013 |       |             |         |        |
| Fødselsår                                                                         | Sulis | Valnesfjord | sentrum | Totalt |
| 1997                                                                              | 9     | 21          | 103     | 133    |
| 1998                                                                              | 8     | 18          | 100     | 126    |
| 1999                                                                              | 8     | 22          | 86      | 116    |
| 2000                                                                              | 8     | 18          | 112     | 138    |
| 2001                                                                              | 6     | 25          | 76      | 107    |
| 2002                                                                              | 3     | 24          | 69      | 96     |
| 2003                                                                              | 4     | 17          | 91      | 112    |
| 2004                                                                              | 4     | 20          | 90      | 114    |
| 2005                                                                              | 7     | 19          | 72      | 98     |
| 2006                                                                              | 7     | 17          | 73      | 97     |
| 2007                                                                              | 0     | 13          | 86      | 99     |
| 2008                                                                              | 2     | 14          | 77      | 93     |
| 2009                                                                              | 1     | 15          | 83      | 99     |
| 2010                                                                              | 4     | 18          | 72      | 94     |
| 2011                                                                              | 4     | 11          | 60      | 75     |
| 2012                                                                              | 3     | 12          | 66      | 81     |

Figur 4-15. Antall barn bosatt i Fauske kommune fordelt på delområder og på alderstrinn. Kilde: Fauske kommune.

Vi ser av denne figuren at 3,7% av kommunens 0-åring og 2,4% av kommunens beholdning av aldersgruppa 1-5 år (født 2007-2011) bodde i Sulitjelma i 2012.

Dette oppsummerer vi slik:

| 2012       | Folketall |       | Barn 0 år |       | Barn 1-5 år |       | Skoleelever |       |
|------------|-----------|-------|-----------|-------|-------------|-------|-------------|-------|
|            | Antall    | Andel | Antall    | Andel | Antall      | Andel | Antall      | Andel |
| Fauske     | 9.513     |       | 81        |       | 460         |       | 1.137       |       |
| Sulitjelma | 641       | 6,7%  | 3         | 3,7%  | 11          | 2,4%  | 63          | 5,5%  |

Figur 4-16: Andel barn i Sulitjelma sett i forhold til befolkningsandel totalt i Fauske.

Vi ser av figur 4-16 at 6,7% av Fauske kommunes befolkning bodde i Sulitjelma i 2012. I forhold til denne befolkningsandelen er barnegruppene klart underrepresentert. Av dette vil vi slutte at andelen voksne / eldre i Sulitjelma er overrepresentert i Sulitjelma, og at gjennomsnittsalder i Sulitjelma vil ligge høyere enn i befolkningen i Fauske kommune for øvrig. Av dette vil vi forvente en sterkere vekst i aldersgruppene 67+ i Sulitjelma enn i Fauske kommune generelt. Vi viser i

denne sammenheng til figur 4-7, og må derved forvente en høyere vekst i antall eldre i Sulitjelma enn i Fauske som helhet.

#### 4.2.6 **Ny skole i Sulitjelma.**

Det er i år 2013 tatt i bruk en helt ny skolebygning i Sulitjelma. Dette er en meget positiv tilvekst til samfunnsutviklingen i Sulitjelma (se fig 4-10).

Utvikling av ny skole i Sulitjelma og sanering av tidligere skolebygg er beskrevet nærmere i følgende dokument: *Forslag til reguleringsplan for Sulitjelma skole (18412010006). Planbeskrivelse. Salten Kartdata.*



Fig 4-17. Nyskolen i Sulitjelma. Arkitekttegning. Kilde: Planbeskrivelse. Salten Kartdata 07.05.2010.

## 4.3 NÆRINGSUTVIKLING

Vi vil her gi en oversikt over næringsutvikling i Fauske kommune generelt.

### 4.3.1 NHOs NæringsNM 2013

NHOs NæringsNM gir en oversikt over status i kommuner sett i relasjon til andre kommuner i landet. NæringsNM måles etter fire parametre; bedrifters **vekst** og **lønnsomhet**, **nyetableringer** og næringslivets relative **størrelse**. Det er Telemarksforskning som bearbeider det statistiske grunnlaget for denne rangeringen.

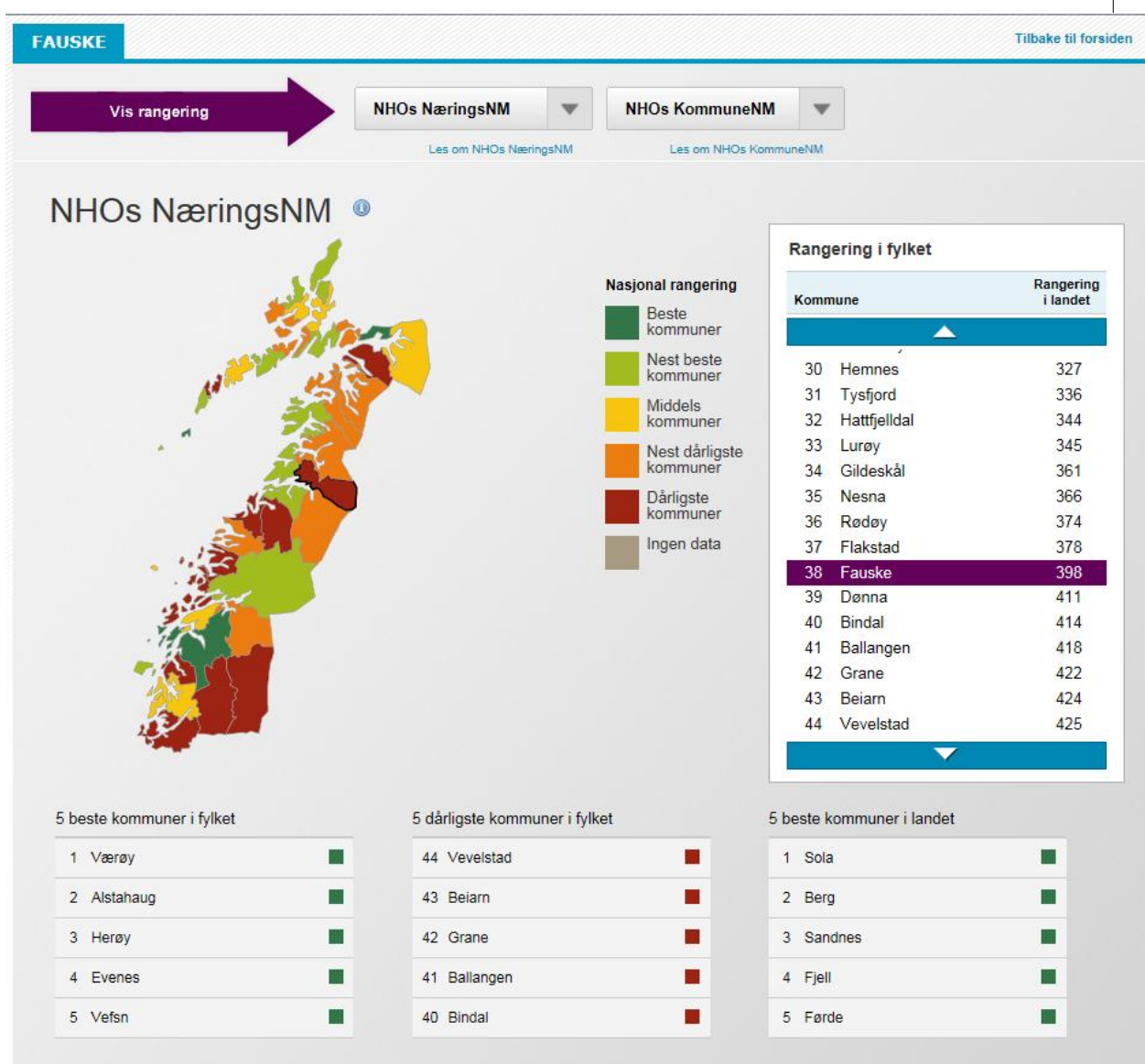


Fig 4-18. NHO NæringsNM 2013. Fauske kommune. Kilde: <https://www.nho.no/kommunekaringer>

Parametrene i NæringsNM er definert slik;

- ❖ **Vekst:** Tall for omsetningsvekst og vekst i verdiskapning.
- ❖ **Lønnsomhet:** Lønnsomhet og egenkapital i bedriftene
- ❖ **Nyetableringer:** Etableringsfrekvens og vekst i antall foretak
- ❖ **Størrelse:** Andelen private arbeidsplasser i forhold til offentlige arbeidsplasser.

I følge NHOs NæringsNM i 2013 er Fauske kommune rangert blant de dårligste kommuner i landet.

Fauske kommune har – sammenlignet med nabokommunene en negativ etablererfrekvens.

| Antall foretak | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | Endring | Endring % |
|----------------|------|------|------|------|------|------|---------|-----------|
| Sørfold        | 70   | 75   | 78   | 86   | 85   | 87   | 17      | 24,3      |
| Steigen        | 147  | 161  | 167  | 174  | 183  | 176  | 29      | 19,7      |
| Hamarøy        | 107  | 110  | 117  | 122  | 113  | 122  | 15      | 14,0      |
| Bodø           | 2661 | 2829 | 2840 | 2828 | 2845 | 2956 | 295     | 11,1      |
| Saltdal        | 280  | 290  | 293  | 267  | 282  | 284  | 4       | 1,4       |
| Fauske         | 503  | 531  | 503  | 490  | 469  | 487  | -16     | -3,2      |

Fig 4-19. Antall foretak i nabokommunene til Fauske kommune i perioden 2008-2013. Kilde: SSB.

Fig 4-19 gir en oversikt over antall foretak – uansett størrelse og antall ansatte.

#### 4.3.2 Sysselsettingsutvikling. Fauske.

Sysselsetting kan måles etter sysselsatte etter arbeidssted – dvs arbeidsstedet er i Fauske kommune, mens den sysselsatte bor i Fauske kommune eller i en annen kommune. Sysselsatte etter arbeidssted gir samtidig en oversikt over antall arbeidsplasser i Fauske kommune.

Vi gir her en oversikt over sysselsettingsutvikling etter arbeidssted i perioden 2008 til 2013 fordelt på hovedkategorier og fordelt på offentlig og privat sektor.

| 1841 Fauske. Etter arbeidssted              | 2008         | 2009         | 2010         | 2011         | 2012         | 2013         | Endring        | Endring %        |
|---------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|----------------|------------------|
| 01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske           | 111          | 98           | 99           | 101          | 88           | 94           | -17            | -15,3            |
| 05-09 Bergverksdrift og utvinning           | 9            | 11           | 7            | 7            | 8            | 8            | -1             | -11,1            |
| 10-33 Industri                              | 133          | 124          | 119          | 136          | 142          | 121          | -12            | -9,0             |
| 35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon      | 139          | 129          | 137          | 136          | 144          | 155          | 16             | 11,5             |
| 41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet           | 373          | 360          | 343          | 353          | 380          | 420          | 47             | 12,6             |
| 45-47 Varehandel, motorvognreparasjoner     | 625          | 624          | 647          | 645          | 599          | 579          | -46            | -7,4             |
| 49-53 Transport og lagring                  | 319          | 310          | 288          | 271          | 282          | 262          | -57            | -17,9            |
| 55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet | 105          | 120          | 114          | 129          | 128          | 118          | 13             | 12,4             |
| 58-63 Informasjon og kommunikasjon          | 54           | 56           | 54           | 58           | 60           | 51           | -3             | -5,6             |
| 64-66 Finansiering og forsikring            | 23           | 24           | 24           | 21           | 22           | 18           | -5             | -21,7            |
| 68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift  | 130          | 137          | 125          | 125          | 122          | 138          | 8              | 6,2              |
| 77-82 Forretningsmessig tjenesteyting       | 99           | 93           | 103          | 100          | 108          | 96           | -3             | -3,0             |
| 84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring      | 331          | 325          | 349          | 339          | 330          | 344          | 13             | 3,9              |
| 85 Undervisning                             | 410          | 409          | 423          | 414          | 423          | 405          | -5             | -1,2             |
| 86-88 Helse- og sosialtjenester             | 897          | 864          | 951          | 970          | 939          | 883          | -14            | -1,6             |
| 90-99 Personlig tjenesteyting               | 104          | 111          | 109          | 112          | 118          | 128          | 24             | 23,1             |
| 00 Uoppgitt                                 | 26           | 26           | 23           | 14           | 12           | 14           | -12            | -46,2            |
| <b>Sum Fauske</b>                           | <b>3 888</b> | <b>3 821</b> | <b>3 915</b> | <b>3 931</b> | <b>3 905</b> | <b>3 834</b> | <b>-54</b>     | <b>-1,4</b>      |
|                                             | <b>2 008</b> | <b>2 009</b> | <b>2 010</b> | <b>2 011</b> | <b>2 012</b> | <b>2 013</b> | <b>Endring</b> | <b>Endring %</b> |
| Hovedsakelig privat sektor                  | 2 250        | 2 223        | 2 192        | 2 208        | 2 213        | 2 202        | -48            | -2,13            |
| Hovedsakelig offentlig sektor               | 1 638        | 1 598        | 1 723        | 1 723        | 1 692        | 1 632        | -6             | -0,37            |
| <b>Sum Fauske</b>                           | <b>3 888</b> | <b>3 821</b> | <b>3 915</b> | <b>3 931</b> | <b>3 905</b> | <b>3 834</b> | <b>-54</b>     | <b>-1,39</b>     |

Fig 4-20. Sysselsetting etter arbeidssted 2008 - 2013. Fauske kommune. Kilde: SSB

Fig 4-20 viser en svak nedgang i antall sysselsatte etter arbeidssted på Fauske.

Varehandel og Bygge- og anleggsvirksomhet er viktige sektorer på Fauske. Bygge- og anleggsvirksomhet og overnattingsvirksomhet er i vekst, mens varehandel og transport er i nedgang.

Vi ser at offentlig sektor også er i nedgang. Dette er uvanlig for et regionalt senter. I regionale sentra i Nordland er spesielt helse- og sosialtjenester generelt i sterk vekst og bidrar til at offentlig sektor vokser.

Sysselsetting kan også måles etter sysselsatte etter bosted – dvs bostedet er i Fauske kommune, mens den sysselsatte arbeider i Fauske kommune eller i en annen kommune. Differansen mellom sysselsatte etter arbeidssted og sysselsatte etter bosted gir et uttrykk for pendling.

Vi gir her en oversikt over sysselsettingsutvikling etter bosted i perioden 2008 til 2013 fordelt på hovedkategorier og fordelt på offentlig og privat sektor.

| 1841 Fauske. Etter bosted                   | 2008         | 2009         | 2010         | 2011         | 2012         | 2013         | Endring        | Endring %        |
|---------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|----------------|------------------|
| 01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske           | 142          | 130          | 127          | 134          | 118          | 130          | -12            | -8,5             |
| 05-09 Bergverksdrift og utvinning           | 55           | 53           | 56           | 66           | 71           | 71           | 16             | 29,1             |
| 10-33 Industri                              | 318          | 301          | 304          | 306          | 321          | 297          | -21            | -6,6             |
| 35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon      | 152          | 139          | 141          | 148          | 157          | 162          | 10             | 6,6              |
| 41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet           | 533          | 525          | 528          | 511          | 528          | 553          | 20             | 3,8              |
| 45-47 Varehandel, motorvognreparasjoner     | 724          | 714          | 722          | 718          | 687          | 663          | -61            | -8,4             |
| 49-53 Transport og lagring                  | 332          | 333          | 311          | 306          | 313          | 312          | -20            | -6,0             |
| 55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet | 141          | 138          | 128          | 150          | 137          | 132          | -9             | -6,4             |
| 58-63 Informasjon og kommunikasjon          | 56           | 61           | 65           | 64           | 58           | 58           | 2              | 3,6              |
| 64-66 Finansiering og forsikring            | 33           | 38           | 32           | 30           | 32           | 32           | -1             | -3,0             |
| 68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift  | 152          | 160          | 152          | 157          | 157          | 157          | 5              | 3,3              |
| 77-82 Forretningsmessig tjenesteyting       | 157          | 145          | 143          | 154          | 180          | 163          | 6              | 3,8              |
| 84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring      | 329          | 343          | 375          | 366          | 353          | 375          | 46             | 14,0             |
| 85 Undervisning                             | 447          | 436          | 450          | 437          | 451          | 442          | -5             | -1,1             |
| 86-88 Helse- og sosialtjenester             | 1029         | 987          | 1032         | 1044         | 1021         | 977          | -52            | -5,1             |
| 90-99 Personlig tjenesteyting               | 136          | 132          | 135          | 133          | 124          | 138          | 2              | 1,5              |
| 00 Uoppgitt                                 | 24           | 24           | 21           | 13           | 15           | 16           | -8             | -33,3            |
| <b>Sum Fauske</b>                           | <b>4 760</b> | <b>4 659</b> | <b>4 722</b> | <b>4 737</b> | <b>4 723</b> | <b>4 678</b> | <b>-82</b>     | <b>-1,7</b>      |
|                                             | <b>2 008</b> | <b>2 009</b> | <b>2 010</b> | <b>2 011</b> | <b>2 012</b> | <b>2 013</b> | <b>Endring</b> | <b>Endring %</b> |
| Hovedsakelig privat sektor                  | 2 955        | 2 893        | 2 865        | 2 890        | 2 898        | 2 884        | -71            | -2,40            |
| Hovedsakelig offentlig sektor               | 1 805        | 1 766        | 1 857        | 1 847        | 1 825        | 1 794        | -11            | -0,61            |
| <b>Sum Fauske</b>                           | <b>4 760</b> | <b>4 659</b> | <b>4 722</b> | <b>4 737</b> | <b>4 723</b> | <b>4 678</b> | <b>-82</b>     | <b>-1,72</b>     |

Fig 4-21. Sysselsetting etter bosted 2008 - 2013. Fauske kommune. Kilde: SSB

Sysselsetting etter bosted gir i hovedtrekk det samme bildet av sysselsettingen i Fauske kommune som sysselsetting etter arbeidssted.

Vi ser av figur 4-21 at det er flere sysselsatte etter bosted enn sysselsatte etter arbeidssted i Fauske kommune. Dette innebærer at utpendlingen er større enn innpendlingen.

### 4.3.3 Pendling

Pendlere er sysselsatte som krysser minst en kommunegrense mellom bosted og arbeidssted. Dette kan også være sk ambulerende arbeidskraft som i perioder på mer enn tre måneder har sitt arbeidssted i en annen kommune – dette er relativt vanlig innen bygge- og anleggssektoren. Pendlere kan også være sysselsatte i offshore olje/gassvirksomhet eller sysselsatte i utenriksfart eller utenrikstjeneste.

Vi ser at det er en differanse på 844 sysselsatte mellom sysselsatte etter arbeidssted og sysselsatte etter bosted i Fauske kommune. 473 av disse pendler til/fra andre Saltenkommuner. De øvrige 371 pendler til andre kommuner, offshore, handelsflåten mv.

| År 2013                                 | Sysselsatte personer etter bosted: |            |                |             |              |              |              |              |                     |                  |
|-----------------------------------------|------------------------------------|------------|----------------|-------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------------------|------------------|
| Sysselsatte personer etter arbeidssted: | 1804 Bodø                          | 1837 Meløy | 1838 Gildeskål | 1839 Beiarn | 1840 Saltdal | 1841 Fauske  | 1845 Sørfold | 1848 Steigen | 1849 Håbmer Hamarøy | Sum innpendlere: |
| 1804 Bodø                               | 24 607                             | 102        | 129            | 74          | 114          | 640          | 57           | 65           | 25                  |                  |
| 1837 Meløy                              | 45                                 | 2 619      | 79             | 3           | 9            | 38           | 4            | 1            | 0                   |                  |
| 1838 Gildeskål                          | 44                                 | 36         | 673            | 6           | 1            | 3            | 1            | 1            | 0                   |                  |
| 1839 Beiarn                             | 26                                 | 7          | 14             | 377         | 6            | 6            | 1            | 6            | 0                   |                  |
| 1840 Saltdal                            | 44                                 | 2          | 1              | 7           | 1 850        | 107          | 14           | 1            | 0                   |                  |
| 1841 Fauske                             | 171                                | 6          | 4              | 7           | 153          | 3 214        | 162          | 11           | 3                   | 517              |
| 1845 Sørfold                            | 7                                  | 2          | 2              | 0           | 6            | 267          | 579          | 1            | 1                   |                  |
| 1848 Steigen                            | 19                                 | 0          | 1              | 0           | 1            | 3            | 2            | 1 015        | 48                  |                  |
| 1849 Håbmer Hamarøy                     | 20                                 | 0          | 0              | 1           | 3            | 2            | 20           | 36           | 680                 |                  |
| <b>Sum utpendlere:</b>                  |                                    |            |                |             |              | <b>1 066</b> |              |              |                     |                  |

Fig 4-22. Pendlingskryss for Fauske kommune i forhold til andre Saltenkommuner. 2013.

Vi ser av fig 4-22 at pendling til/fra Fauske i hovedsak skjer i forhold til nabokommunene Bodø, Saltdal og Sørfold.

#### Fauske kommune. Pendlere. Saltenkommuner

|             | 2000 | 2001 | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 |
|-------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Innpendlere | 379  | 400  | 401  | 307  | 351  | 342  | 384  | 466  | 472  |
| Utpendlere  | 760  | 770  | 834  | 834  | 873  | 883  | 931  | 962  | 990  |

|             | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | Endr. | Endr. % | Endr % / år | Framskriving 2030 |
|-------------|------|------|------|------|------|-------|---------|-------------|-------------------|
| Innpendlere | 458  | 481  | 572  | 526  | 517  | 138   | 36,4    | 2,8         | 697               |
| Utpendlere  | 969  | 998  | 1045 | 1034 | 1066 | 306   | 40,3    | 3,1         | 1467              |

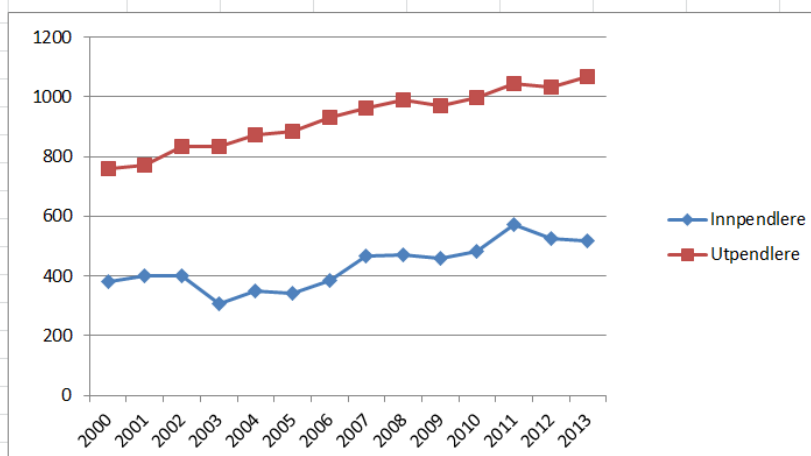


Fig 4-23. Endring i pendling inn/ut fra Fauske. Perioden år 2000 – 2013.

Vi ser av figur 4-23 at pendlingen inn/ut fra Fauske øker jevnt, og at utpendlingen øker mest. Dersom vi framskriver denne tendensen fram til år 2030, vil det være ca 700 innpendlere og ca 1470 utpendlere fra Fauske. Dette innebærer at arbeidsmarkedet i Fauske kommune i stigende grad vil bli avhengig av pendling i årene som kommer. De fleste av disse vil pendle til/fra Saltenkommunene, og i første rekke til/fra Bodø.

#### 4.3.4 Sentralisering og regionforstørring

Vi har i kap 4.2.1. påpekt en regional sentralisering i Saltenregionen. Dette er en pågående prosess som forventes å forsterkes i årene som kommer. Samtidig som det skjer en sentralisering, skjer det også en regionforstørring.

Regionforstørring innebærer økt rekkevidde som gjør at folk kan velge arbeidsplass over et større geografisk område. Dette gir økte pendlingsavstander, og dette bidrar til styrket bosetting rundt sentrene. Regionforstørringen knytter seg først og fremst til utbygging av veinettet som gjør det

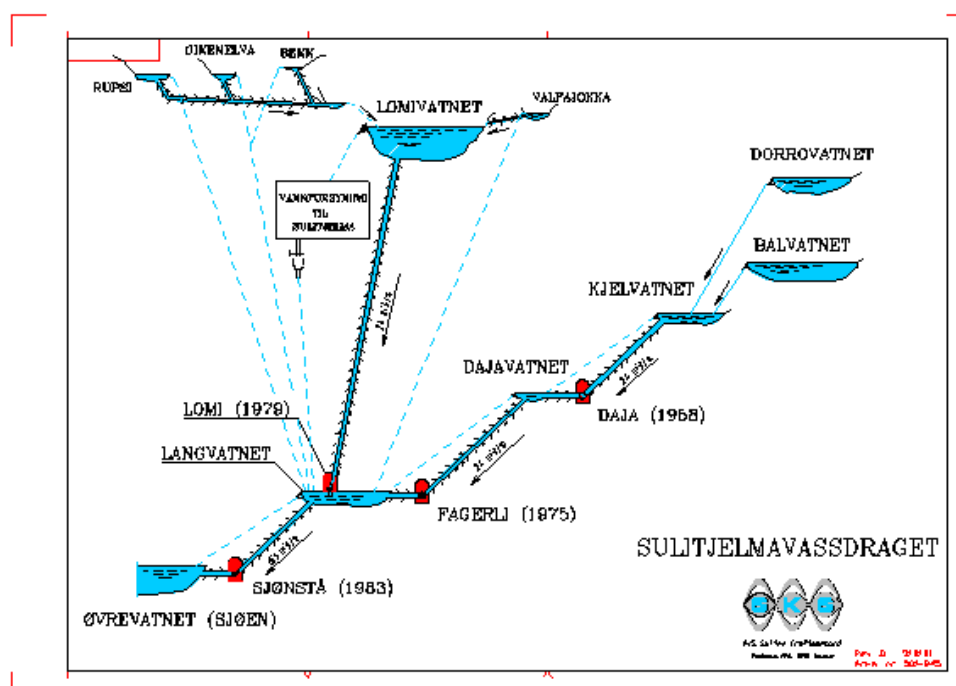
mulig å pendle lengre. Utviklingen i bosettingsmønsteret viser at regionforstørring medfører økt bosetting i områder som får bedre tilgjengelighet til regionhovedsentre. Interaksjonsteorien tilsier at sentralisering av arbeidsplasser vil øke attraktiviteten for noen pendlingsmål, mens andre vil tape i konkurransen. I en slik situasjon vil en forvente at pendlingsmønsteret konsentreres om færre og større arbeidsplasskonsentrasjoner. Samtidig vil vi få en økt utpendling fra kommuner med lav egendekning av arbeidsplasser<sup>4</sup>.

#### 4.4 VANNKRAFTPROSJEKTER I FAUSKE / SULITJELMA

Elektrisitetsproduksjon og distribusjon er en stor næring i Fauske kommune (kap 4.3.2.). Vi gir her en kort oversikt over eksisterende anlegg for kraftproduksjon og konsesjonssøkte prosjekter.

#### 4.4.1 Eksisterende kraftstasjoner

Figuren under gir en oversikt over eksisterende kraftstasjoner i Sulitjelmavassdraget.



Figur 4.24. Eksisterende kraftstasjoner og vassdragsreguleringer i Sulitjelmavassdraget.

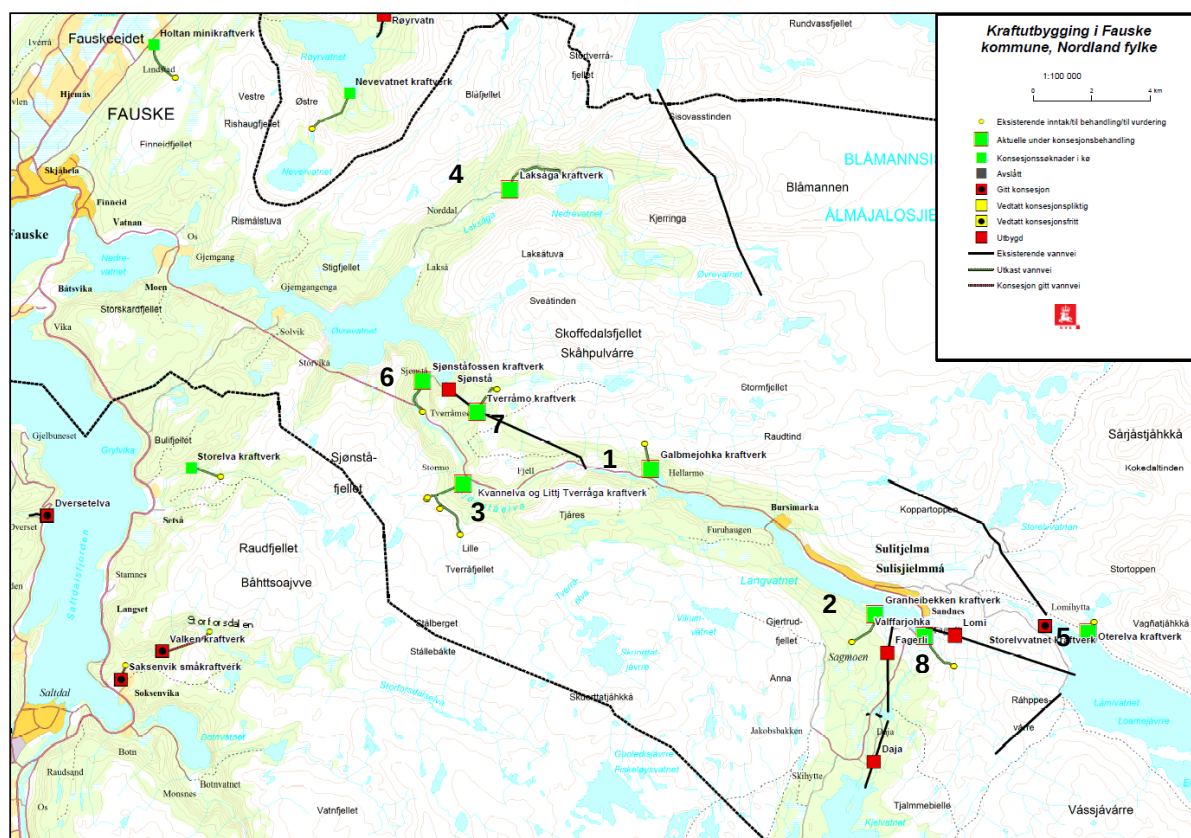
<sup>4</sup> Transportøkonomisk Institutt (TØI 981/2008). Sentralisering og regionforstørring.

| Navn                    | Byggeår | Installert effekt MW | Produksjon GWh/år   |
|-------------------------|---------|----------------------|---------------------|
| Sjønstå                 | 1983    | 35                   | 282                 |
| Lomi                    | 1979    | 60                   | 362                 |
| Fagerli                 | 1975    | 24                   | 252                 |
| Daja                    | 1958    | 15                   | 157                 |
| <b>Sum eksisterende</b> |         | <b>134 MW</b>        | <b>1.053 GWh/År</b> |

Eksisterende kraftverk er også angitt på kartet i figur 4.25.

#### 4.4.2 Kraftverk under bygging / konsesjonssøkte småkraftverk i Sulitjelmavassdraget.

Storelvvatnet kraftstasjon ved Lomivatnet er under bygging. Dette kraftverket vil få en produksjon på 5,4 MVA og en årsproduksjon på 19 GWh.



Figur 4.25. Oversiktskart over kraftutbygging i Fauske kommune. Nr refererer til tabellen under.  
Kilde: NVE

| Nr. | Navn                       | Søker                  | Installert effekt MW | Produksjon GWh/år   |
|-----|----------------------------|------------------------|----------------------|---------------------|
| 1   | Galmbejohka                | Suliskraft AS          | 4,90                 | 15,90               |
| 2   | Granheibekken              | Suliskraft AS          | 1,00                 | 2,70                |
| 3   | Kvannelva og Litj-Tverråga | Suliskraft AS          | 5,10                 | 15,00               |
| 4   | Laksåga                    | Fjellkraft AS          | 10,00                | 33,60               |
| 5   | Oterelva                   | Suliskraft AS          | 2,00                 | 6,20                |
| 6   | Sjønståfossen              | Nord-Norsk Småkraft AS | 2,70                 | 7,30                |
| 7   | Tverråmo                   | Blåfall AS             | 3,50                 | 9,41                |
| 8   | Valffarjohka               | Suliskraft AS          | 1,50                 | 3,90                |
|     | <b>Sum</b>                 |                        | <b>30,7 MW</b>       | <b>94,01 GWh/År</b> |

Konsesjonssøknadene for disse småkraftverkene (nr 1-8) er under behandling.

#### 4.5 HVA SKJER DERSOM «INTET SKJER» I SULITJELMA?

Vi har dokumentert foran;

- ❖ Fauske kommune har en 0-vekst i forhold til befolkningsutvikling. Sulitjelma har en markant befolkningsnedgang (20% siden år 2000).
- ❖ Fødselsoverskuddet går ned – folketilveksten er i hovedsak basert på flytting.
- ❖ Fauske kommune vil oppleve en sterk økning i antallet personer over 67 år – spesielt innen aldersgruppen over 80 år. Denne økningen forventes å bli relativt sterkere i Sulitjelma.
- ❖ Fauske kommune har en svak nedgang i sysselsetting, og en økning i antall pendlere. Spesielt forventes en økning i antallet utpendlere som følge av regionforstørring.

Dersom det ikke skjer markante endringer i Sulitjelma, kan man forvente;

- ❖ Det forventes en fortsatt markant befolkningsnedgang i Sulitjelma. Dersom denne framskrives «flatt», vil det i år 2030 bo ca 460 personer og i 2050 bo ca 230 personer i Sulitjelma. Vi understreker at dette er en flat framskriving, og at vi tar forbehold om disse tallene.
- ❖ Det vil skje en «forgubbing» blant befolkningen i Sulitjelma der gjennomsnittsalderen vil gå opp – samtidig som antallet unge og antallet barnefødsler / barn vil gå ned.
- ❖ I sum vil dette ha en forvitringseffekt på samfunnet Sulitjelma i forhold til det samfunnet vi kjenner i dag.

## 4.6 VERDIVURDERING AV DAGENS SITUASJON

Gitt dagens situasjon og at «Intet skjer», vil vi gi Sulitjelma en **middels (liten) samfunnsøkonomisk verdi (-)**. Dersom «intet skjer» i overskuelig framtid, vil den samfunnsøkonomiske verdien av Sulitjelmamasamfunnet være synkende. Et samfunn i forvitring representerer et tap både lokalt og regionalt.

Det som virker negativt inn på situasjonen er i første rekke befolkningsutviklingen og utviklingen innen sysselsetting.

Det positive er i første rekke knyttet til utviklingen innen offentlig infrastruktur – i første rekke bygging av ny skole i 2013 og en oppgradering av Sagatun sykehjem. Utviklingen innen ferie/fritidsmarkedet er positiv (fjellandsbyen i Daja), og det er en sterk kulturvirksomhet i Sulitjelma – alt vesentlig basert på frivillig innsats.

# 5

## Hva skjer dersom det etableres ny gruvedrift i Sulitjelma?

Tiltaket er skissert i kap 2.

Vi bygger denne analysen i stor grad på følgende publikasjoner:

1. Menon Business Economics: NOREG. En langsiktig makro- og regionaløkonomisk modell for Norge, med fokus på Nord-Norge.
2. Vista Analyse / SWECO. Sektoranalyse av mineralnæringen i Nord-Norge: Status og potensial mot 2030 (28. april 2013).

### 5.1 FORVENTET EFFEKT PÅ FOLKETALL

Den første fasen av en ny gruvedrift i Sulitjelma vil bestå av en anleggsfase:

1. Charlotta/Gikengruva – Hankabakken skal tømmes for vann
2. Bygging av infrastruktur / nye stoller inn til malmforekomstene.

Det er i dag en bygge- og anleggsbedrift etablert i Sulitjelma. Vi vil anta at anleggsfasen i stor grad vil være basert på arbeidskraft / ressurser som pendler inn til Sulitjelma, og vi vil derfor legge til grunn at anleggsfasen bare vil gi en begrenset effekt på folketilveksten i Sulitjelma.

Innpendlingen til Fauske forventes å øke i denne perioden.

Det er først i etableringsfasen vi kan forvente at gruvevirksomheten vil gi en befolkningsmessig effekt på Sulitjelma. Det forventes at det etableres 70 arbeidsplasser i en driftsfase ved ny gruvedrift i Sulitjelma.

Dersom disse etablerer seg i Sulitjelma med familier, vil dette bety en betydelig økning. En gjennomsnittlig husholdning i Norge er på 2,2 personer. Med dette til grunn, vil Nye Sulitjelma Gruver innebære i seg selv en økning på ca 150-160 bosatte i Sulitjelma. I tillegg kommer ringvirkninger av denne etableringen på ca 30 bosatte.

Det forventes økt innpendling, økt tilflytting og en positiv effekt på folketallet i Sulitjelma ved en ny etablering av gruvedrift i Sulitjelma.

Utfordringen ligger i å utvikle en boligmasse som kan ivareta en forventet befolkningsøkning.

## 5.2 FORVENTET EFFEKT PÅ SYSSELSETTING

### 5.2.1 Mineralnæringen i Nord-Norge

Vi ser av tabellen i figur 5-1 at mineralnæringen har relativt få ansatte og er relativt liten sett i forhold til totaliteten i Nord-Norge og i andre, sammenlignbare regioner. Selv om regionen har utviklet merkevarer som Fauskemarmor og en mineralnæring som i sin tid var blant Nordens største, er dette potensialet i dag bare i beskjedne grad utnyttet.

| Region             | Antall sysselsatte | Antall bedrifter | Drifts-inntekter, i tusen 2011-kroner | Lønns-kostnader, i tusen 2011-kroner | Verdiskaping (EBITDA+ lønn), i tusen 2011-kroner | Lønnsomhet (Totalkapitalrentabilitet) i prosent |
|--------------------|--------------------|------------------|---------------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| Helgeland          | 428                | 19               | 871 107                               | 160 712                              | 436 141                                          | 18,3                                            |
| Indre Finnmark     | 3                  | 2                | 6 405                                 | 1 977                                | 2 639                                            | 7,8                                             |
| Lofoten/Vesterålen | 50                 | 17               | 67 219                                | 14 921                               | 23 120                                           | 14,0                                            |
| Midt-Troms         | 38                 | 9                | 43 883                                | 12 846                               | 21 710                                           | 12,4                                            |
| Nord-Troms         | 15                 | 9                | 24 561                                | 4 762                                | 8 780                                            | 19,1                                            |
| Ofoten             | 113                | 6                | 253 107                               | 31 917                               | 96 914                                           | 36,1                                            |
| Salten             | 54                 | 7                | 57 037                                | 20 115                               | 26 177                                           | 8,9                                             |
| Sør-Troms          | 2                  | 2                | 3 547                                 | 904                                  | 860                                              | -10,3                                           |
| Vest-Finnmark      | 65                 | 8                | 54 577                                | 10 226                               | 13 039                                           | -2,1                                            |
| Øst-Finnmark       | 514                | 7                | 1 191 762                             | 245 579                              | 479 024                                          | 4,2                                             |
| <b>Totalt</b>      | <b>1 284</b>       | <b>86</b>        | <b>2 573 202</b>                      | <b>503 959</b>                       | <b>1 108 403</b>                                 | <b>11,3</b>                                     |

Fig 5-1. Nøkkeltall for mineralnæringen i Nord-Norge 2011. Kilde Vista analyse 2013.

I figur 5-2 ser vi samme oversikt for metalliske malmer. Av denne oversikten ser vi at det er bare Helgeland som har virksomhet av betydning. Denne virksomheten er i Nordland alt vesentlig knyttet til Rana Gruber. I landsdelen er virksomheten alt vesentlig knyttet til utvinning av jernmalm.

| Region             | Antall sysselsatte | Antall bedrifter | Drifts-inntekter, i tusen 2011-kroner | Lønns-kostnader, i tusen 2011-kroner | Verdiskaping (EBITDA+ lønn), i tusen 2011-kroner | Lønnsomhet (Totalkapitalrentabilitet) i prosent |
|--------------------|--------------------|------------------|---------------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| Helgeland          | 305                | 1                | 645 920                               | 110 880                              | 343 200                                          | 23,0                                            |
| Indre Finnmark     | 0                  | 0                | 0                                     | 0                                    | 0                                                |                                                 |
| Lofoten/Vesterålen | 0                  | 0                | 0                                     | 0                                    | 0                                                |                                                 |
| Midt-Troms         | 0                  | 0                | 0                                     | 0                                    | 0                                                |                                                 |
| Nord-Troms         | 0                  | 0                | 0                                     | 0                                    | 0                                                |                                                 |
| Ofoten             | 0                  | 0                | 0                                     | 0                                    | 0                                                |                                                 |
| Salten             | 0                  | 0                | 0                                     | 0                                    | 0                                                |                                                 |
| Sør-Troms          | 0                  | 0                | 0                                     | 0                                    | 0                                                |                                                 |
| Vest-Finnmark      | 0                  | 0                | 0                                     | 0                                    | 0                                                |                                                 |
| Øst-Finnmark       | 508                | 1                | 1 163 186                             | 237 020                              | 467 343                                          | 3,9                                             |
| <b>Totalt</b>      | <b>813</b>         | <b>2</b>         | <b>1 809 106</b>                      | <b>347 900</b>                       | <b>810 543</b>                                   | <b>9,3</b>                                      |

Fig 5-2. Nøkkeltall for metalliske malmer fordelt på regioner i 2011. Kilde Vista analyse 2013.

Figuren under viser hvordan sysselsettingen i mineralnæringen har utviklet seg over tid i perioden 2006-2011. Vi ser at den sterkeste utviklingen har skjedd innen jernmalmsproduksjon.

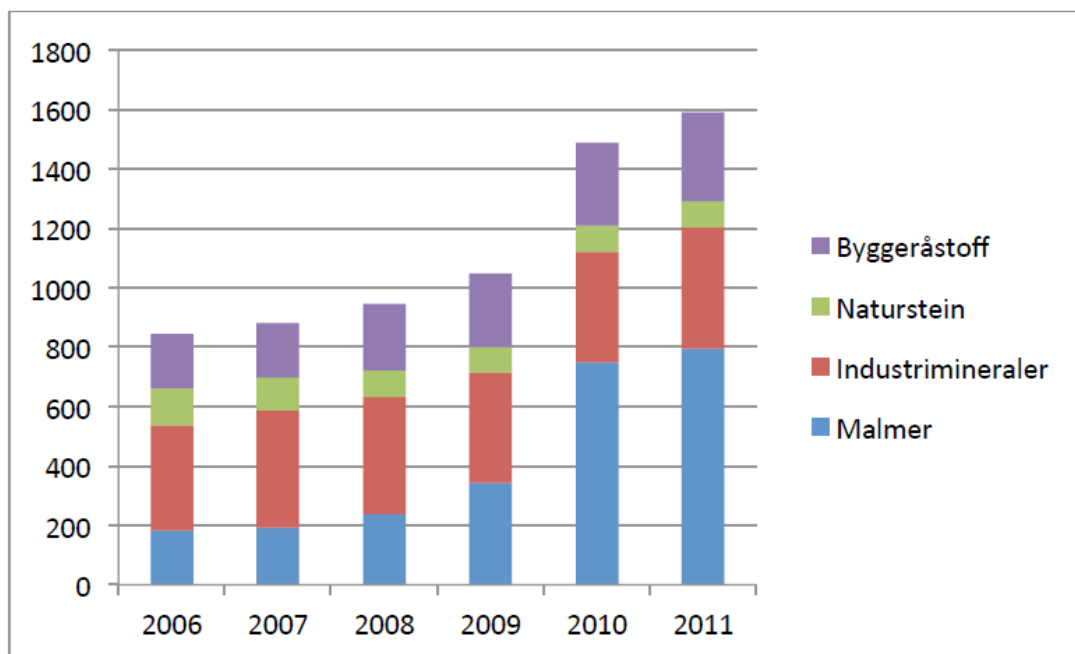


Fig 5-3. Utviklingen i sysselsettingen i Mineralnæringen i Nord-Norge over tid. Kilde Vista analyse 2013.

I figur 5-4 er det gitt et bilde på forventet utvikling i sysselsetting innen produksjon av malmer fram mot 2050 i to alternativ:

Et referansealternativ som er en videreføring av dagens produksjon på dagens kjente forekomster fram mot 2030 og 2050.

Et maksimalalternativ som er referansealternativet med et tillegg på hva som er mulig å sette i drift fram mot år 2030 og 2050.

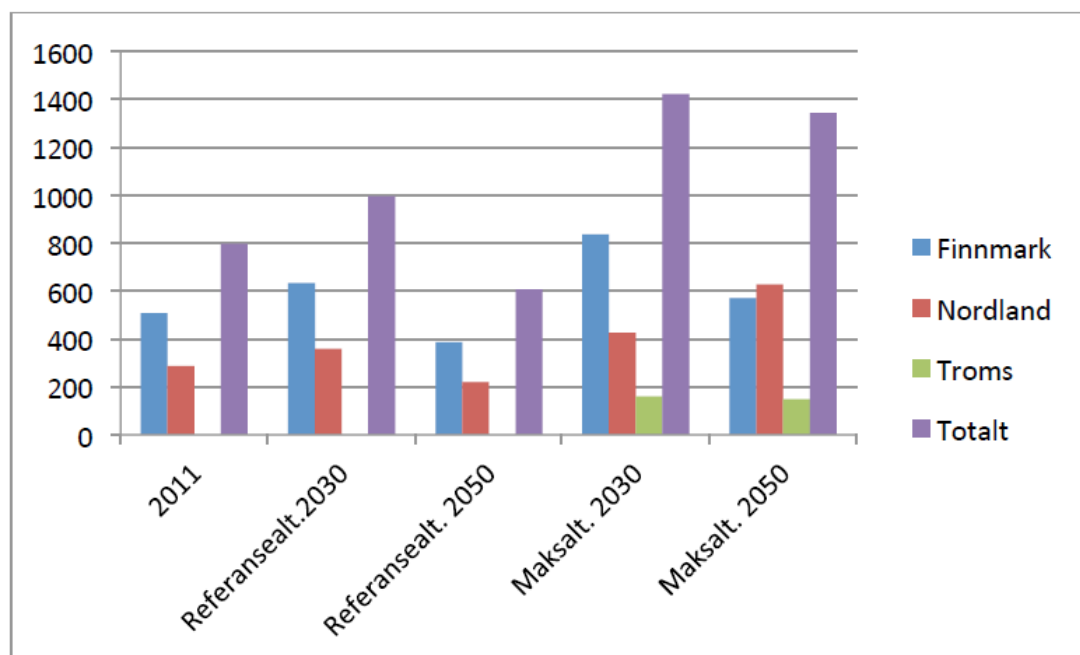


Fig 5-4. Framskriving av sysselsettingen i produksjon av malmer. Kilde Vista analyse 2013.

Vi ser at referansealternativet for Nordland viser en vekst fram til 2030 men deretter en tilbakegang fram til 2050. Dette skyldes i hovedsak at dagens kjente reserver vil bli redusert i perspektiv 2050. Vi viser i denne sammenheng til at en ny drift også vil medføre økt letevirksomhet og derved betydelig økt sannsynlighet for nyfunn.

Maksimalalternativet viser en vekst i sysselsetting fra dagens nivå i Nordland (305 sysselsatte) til ca 410 i 2030 og ca 610 i 2050.

En realisering av maksimalalternativet vil være avhengig av mange usikre faktorer. En av de aller viktigste faktorene her vil være utviklingen i metallprisene på verdensmarkedet. Vi gjengir i fig 5-5 en utviklingsbane for kobberprisen for perioden 2006-2012 som illustrerer dette. I denne perioden har kobberprisen svingt mellom 3.000 USD/tonn til over 10.000 USD/tonn.

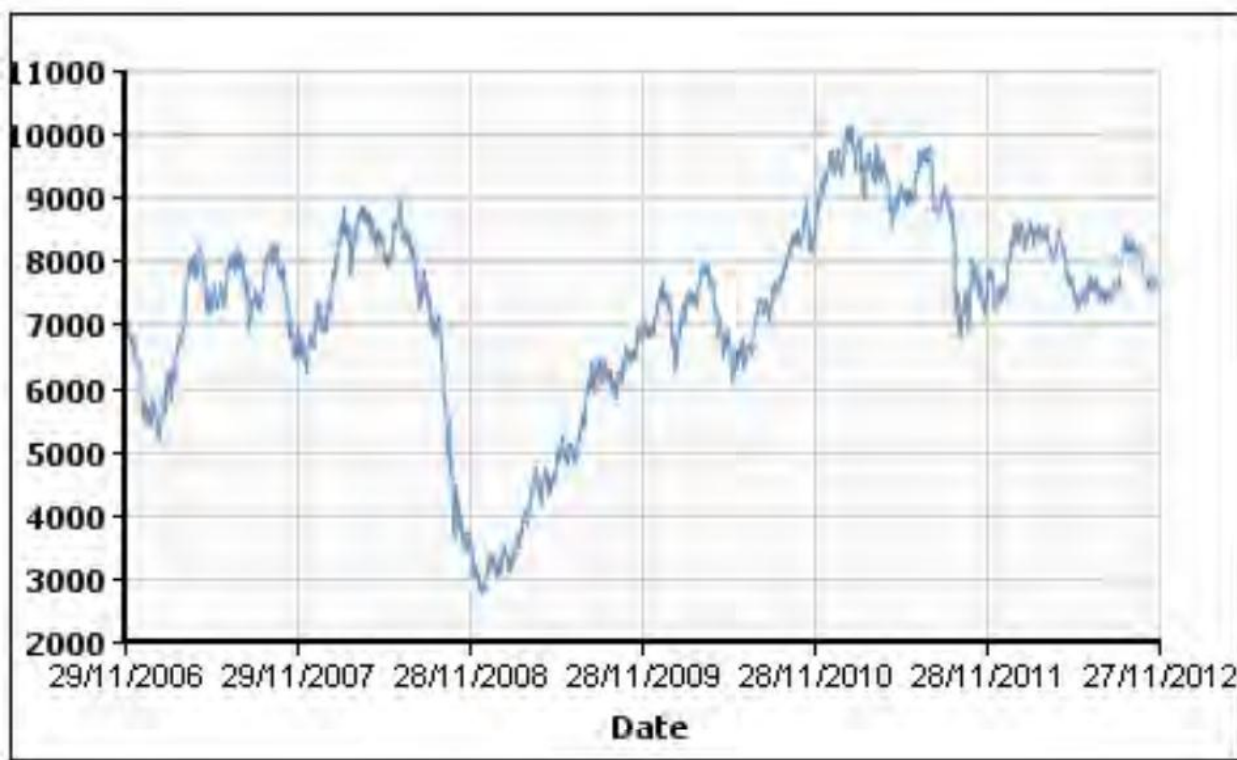


Fig 5-5. Utvikling i kobberprisen USD / tonn. Kilde Vista Analyse 2013

### 5.2.2 Sysselsettingseffekt i Fauske kommune og i Sulitjelma.

Sysselsettingen i dagens Sulitjelma er innen offentlig sektor alt vesentlig knyttet til skolen / barnehagen og Sagatun helsesenter. I privat sektor er telefonsentralen for Nordland Taxi, bygg/anleggsvirksomhet og fritidsmarkedet de viktigste aktørene.

Det må forventes en vekst i fritidsmarkedet i Sulitjelma. Fritidsmarkedet er beskrevet nærmere i egen rapport om friluftsliv i tilknytning til reguleringsplanen.

Mineralnæringen er karakterisert som en lite arbeidsintensiv næring, der den totale sysselsettingseffekten på regionalt nivå vil være lav. Dette fordi denne næringen vil i hovedsak rekruttere arbeidskraft fra andre mer arbeidsintensive næringer som bygg/anleggsvirksomhet og tilsvarende.

På lokalt og kommunalt nivå vil derimot en tilførsel av ny virksomhet med en forventet sysselsetting på 70 personer ha en betydelig direkte effekt og ringvirkninger i tillegg.

Figuren under (5-6) presenterer erfaringstall for innkjøpsandeler i referansebedrifter i mineralnæringen i Nord-Norge.

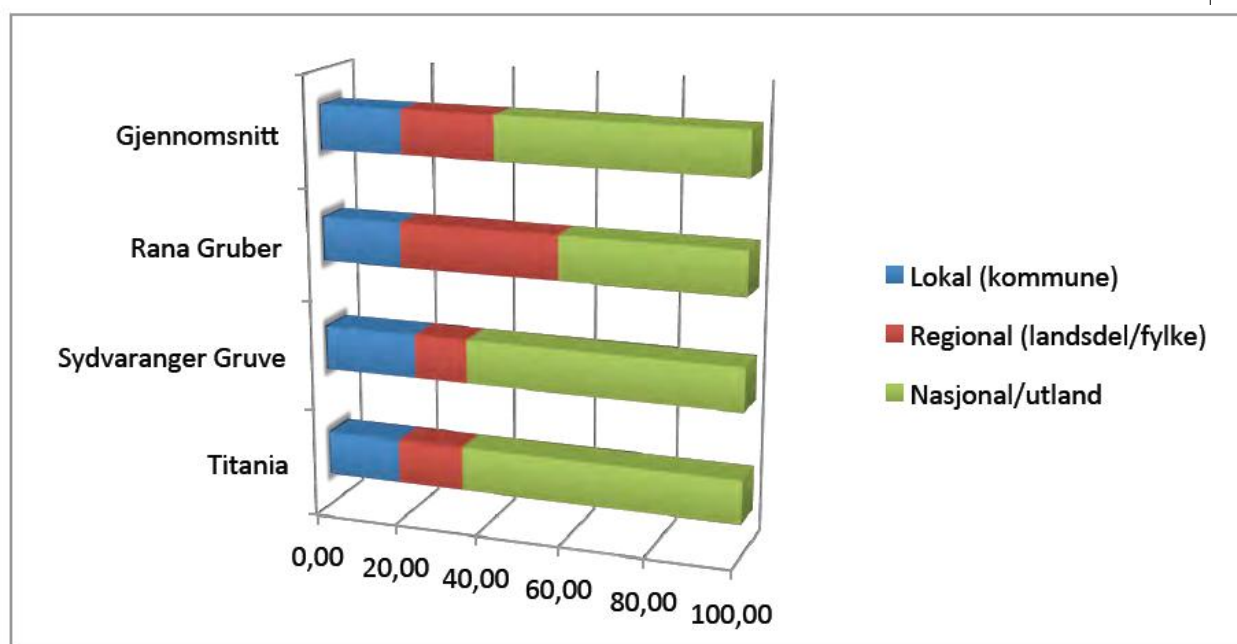


Fig 5-6. Innkjøpsandeler i referansebedrifter i mineralnæringen. Kilde: Vista Analyse.

Vi ser av figur 5-6 at ca 20% av eksterne kjøp gjennomføres lokalt, mens ca 20% i tillegg kjøpes regionalt. Resterende ca 60% kjøpes nasjonalt.

Vi vil ut fra dette anslå at 70 arbeidsplasser som skapes av Nye Sulitjelma gruver i tillegg vil gi 20% - dvs grunnlag for 14 arbeidsplasser lokalt og ytterligere 14 arbeidsplasser regionalt. Det vil i første rekke være virksomheter knyttet til transport, bygg/anlegg og vedlikehold som vil oppleve økt etterspørsel som følge av ny gruvedrift.

Gruveindustrien i Nord-Norge er sammenknyttet med gruveindustrien i Nord-Sverige og i Nord-Finland, og det er derfor sannsynlig at Nye Sulitjelma Gruver as vil gjennomføre innkjøp og derved gi ringvirkninger også i våre naboland.

### 5.2.3 Inntektsgrunnlag for Fauske kommune

Det vil i første rekke være inntektsskatt av de direkte og indirekte sysselsatte i forhold til ny gruvedrift som vil generere inntekter til Fauske kommune.

Eiendomsskatt på «verk og bruk» omfatter også gruver. Fauske kommune har innført eiendomsskatt på 0,7% av skattetakst for verker og bruk. Det er imidlertid for tidlig å kunne fastslå hva som vil være skattetakst og derved omfanget av eiendomsskatt i forhold til Nye Sulitjelma Gruver, og hva dette vil skape av inntekter for Fauske kommune.

Naturressursskatt er en særskatt som pålegges kraftproduksjon. Naturressursskatt er derved ikke aktuell her.

I tillegg til dette er det vanlig ved større etableringer forhandler fram en pakke for «Social responsibility» som kan omfatte en økonomisk eller annen samfunnsmessig innsats.

### 5.3 RAMMEBETINGELSER FOR MINERALNÆRINGEN

Metallprisene på verdensmarkedet er en meget viktig faktor i forhold til gruvedrift. Høsten 2014 har det skjedd en nedgang i metallprisene som har gitt store utfordringer for gruveindustrien – spesielt i forhold til jernmalmproduksjon.

En annen viktig faktor i forhold til ny drift i Sulitjelma gruver er rammetingelsene som samfunnet stiller i forhold til ny drift.

Nærings- og handelsdepartementet la den 13. mars 2013 fram «Strategi for mineralnæringen». Kapittel 4.7. i denne strategien gir kriteriene for et forutsigbart rammeverk for mineralvirksomhet i Norge. Viktige tiltak her er;

- ❖ Ny minerallov
- ❖ Forutsigbare og effektive planprosesser
- ❖ Tettere samarbeid mellom kommuner og Direktoratet for mineralforvaltning ved konsekvensutredninger av større mineraluttak
- ❖ Gjennomgang av reglene om undersøkelsesrett til statens mineraler
- ❖ Forskning og kompetansebygging.

### 5.4 ØKT BEHOV FOR BOLIGER I SULITJELMA.

Selv om befolkningen er i nedgang, er det ikke god tilgang på ledige / relevante boliger i Sulitjelma i dag. Svært mange boliger i Sulitjelma er kjøpt som fritidsboliger.

En etablering av ny drift i Sulitjelma gruver, vil øke etterspørselen etter nye boliger i Sulitjelma alt avhengig av hvor mange som velger å bosette seg i Sulitjelma eller velger å pendle.

Gitt en økt tilbøyelighet til å velge pendling som tilpasning til arbeidsmarkedet, er det meget vanskelig å forutbestemme behovet for økt boligbygging i Sulitjelma i dag basert på den yrkesaktive delen av befolkningen.

Det vil imidlertid være et økt behov for tilpassede boliger for eldre / pleietrengende. Disse har en svak flyttetilbørighet (fig 4-4-) og vil primært søke lokale løsninger.

## 5.5 EFFEKT PÅ BESØKSGRUVA.

Det er i planprogrammet bedt om en særskilt vurdering av situasjonen omkring Besøksgruva dersom det etableres ny drift i gruvene i Sulitjelma.

Vi har innhentet besøkstall for Besøksgruva og Sulitjelma Gruvemuseum.

**Sulitjelma besøksgruve**

|      |     |
|------|-----|
| 2004 | 564 |
| 2005 | 387 |
| 2006 | 304 |
| 2007 | 740 |
| 2008 | 702 |
| 2009 | 789 |
| 2010 | 0   |
| 2011 | 606 |
| 2012 | 749 |
| 2013 | 518 |

**Sulitjelma gruvemuseum**

|      |      |
|------|------|
| 2004 | 1396 |
| 2005 | 1236 |
| 2006 | 1155 |
| 2007 | 2250 |
| 2008 | 1019 |
| 2009 | 1333 |
| 2010 | 1541 |
| 2011 | 1174 |
| 2012 | 1091 |
| 2013 | 1490 |

Fig 5-7. Besøkstall for museene i Sulitjelma. Kilde; Nordlandsmuseet.

Besøkstallene for Besøksgruva lå i perioden 2004-2013 i intervallet 500-800 besøkende pr år. Sulitjelma Gruvemuseum har høyere besøkstall i intervallet 1000 – 2200 pr år i perioden.

Besøksgruva er betegnelsen på et sammenhengende gruvemuseum som omfatter gruva fra «Badet» ved Grunnstollen (Nederst i fig 5-8), og gruvetoget som kjører fra Grunnstollen via Sorjuskrysset og videre mot Kjell Lund Sjøkt og fram til Robbins Sjøkt (øverst i fig 5-8). Besøksgruva omfatter også Gammelgruva sør for Robbins sjøkt og heisanlegget for Robbins sjøkt og Kjell Lund Sjøkt. I Grunnstollbadet er det etablert en utstilling basert på mineraler, fotos, utstyr mv.

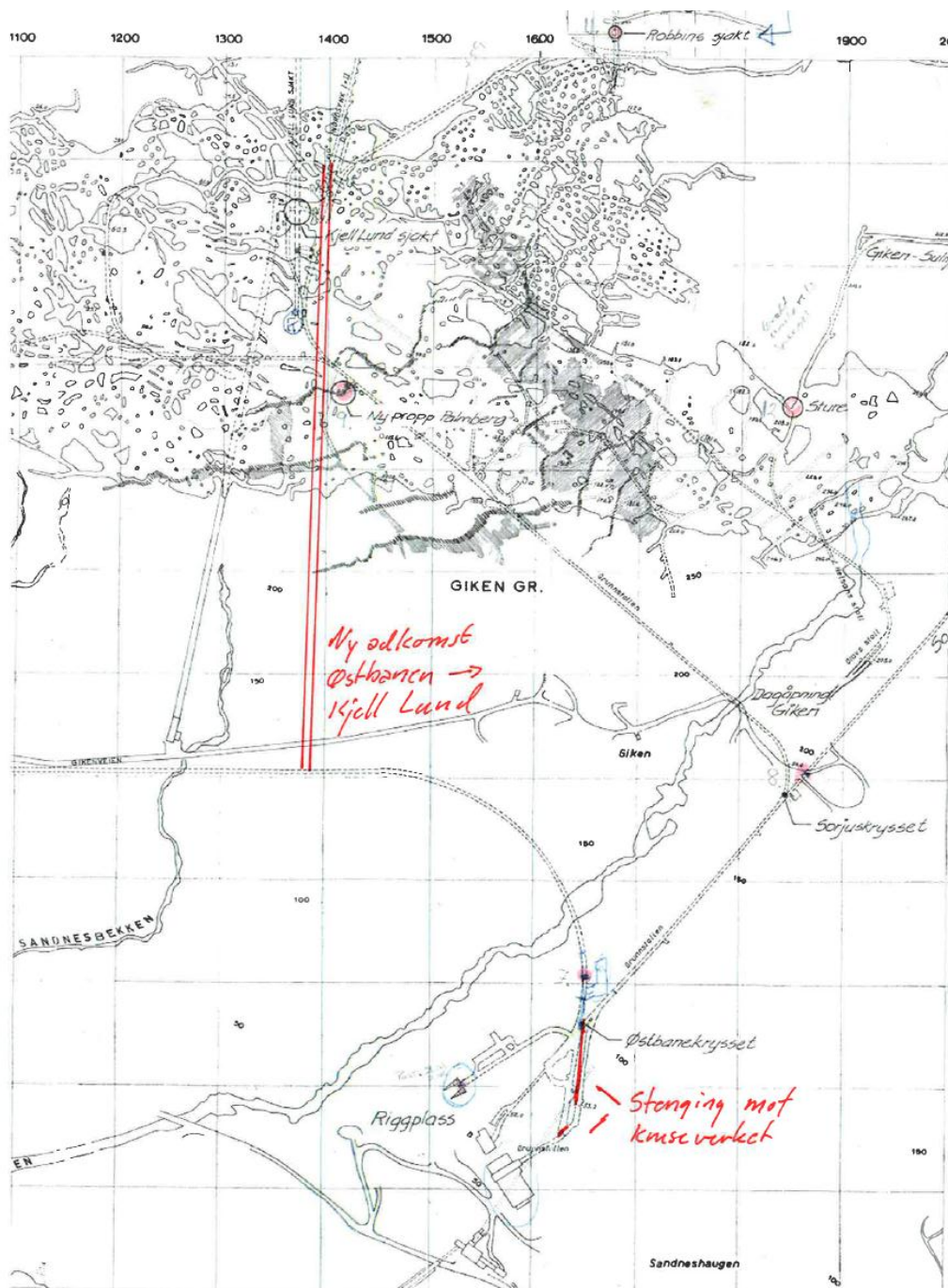


Fig 5-8. Gruvekart over Grunnstollen – Giken gruve. Kilde; Nye Sulitjelma gruver AS.

Nye Sulitjelma Gruver AS planlegger en adkomst inn til Giken-Charlottagrava via en ny stoll / tunnel fra Østbanen fram til Kjell Lund sjakt. Denne nye tunnelen er vist med rød dobbel strek på fig 5-8. Denne tunnelen vil krysse Grunnstollen (Besøksgruva) i plan under Grunnstollen og derved ikke berøre Besøksgruva.

Nye Sulitjelma Gruver As planlegger adkomst for personale mv fra Grunnstollen. Dette kan skje via eksisterende stoller fra Riggplassen og derved ikke berøre Besøksgruva.

Nye Sulitjelma Gruver As planlegger å ta i bruk knuseverket som ligger ved Østbanekrysset like nord for / innenfor Grunnstollbadet. Dette vil berøre Grunnstollen / Grunnstollbadet i stor grad ved at dette anlegget vil bli utsatt for støy, vibrasjoner og støv fra knuseverket. Knuseverket vil dessuten være et fareområde der museumsbesøkende normalt ikke vil ha adgang. Dette kan imidlertid løses ved at det bygges en murvegg mellom Besøksgruva og knuseverket. I denne murveggen kan det evt etableres en port som kan fungere som nødutgang / rømningsvei dersom dette er påkrevd.

Nye Sulitjelma Gruver planlegger å føre knust malm fra knuseverket ved Østbanekrysset og videre i underjordisk transporttunnel til knuseverket i dagen «Kongen» i Sjeidehusbakken. Denne transporten vil ikke berøre Besøksgruva.

Besøksgruva er i dag avhengig av en til dels betydelig frivillig innsats fra erfarne gruvearbeidere i Sulitjelma. Med en ny drift i Sulitjelma, vil en få flere gruvearbeidere som evt vil gjøre en innsats for å holde Besøksgruva i gang. Med de tiltakene som er nevnt foran, vil Besøksgruva ikke bli negativt berørt. En økt frivillig innsats vil virke positivt på driften av Besøksgruva.

Dersom det ikke blir ny gruvedrift i Sulitjelma, kan dette medføre en alvorlig situasjon for Besøksgruva på grunn av synkende besøkstall og færre frivillige med erfaring fra gruvedriften.

Omfanget av ny drift i gruvene for Besøksgruva vurderes derfor til middels positivt.

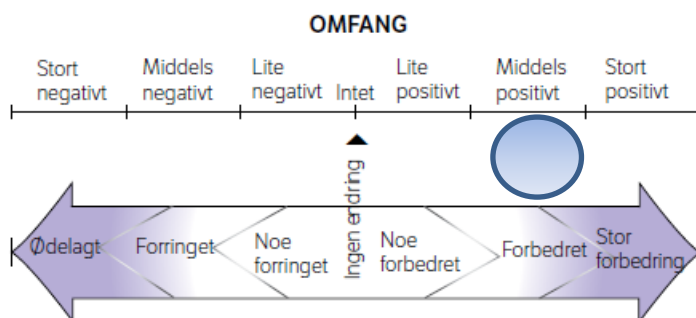


Fig 5-9. Omfangsvurdering for Besøksgruva som følge av ny drift i Sulitjelma gruver.

## **5.6 FORVENTET SAMFUNNSEFFEKT AV NYE SULITJELMA GRUVER.**

Som nevnt tidligere i denne rapporten ble samfunnet Sulitjelma bygget opp av og omkring gruvedriften. Samfunnet er relativt isolert og har ingen gjennomgangstrafikk.

### **5.6.1 Samfunnsvirksomhet**

En nyetablering av gruvedrift slik dette er vist i driftsplanen for Nye Sulitjelma Gruver, vil ikke være en samfunnsbærende virksomhet av samme omfang som «i gamle dager». Moderne gruvedrift er ikke på langt nær så arbeidsinnsatskrevende som tidligere gruvedrift. Det vil f.eks ikke være aktuelt å gjenoppta virksomheter som smelteverksdrift mv i Sulitjelma.

En etablering på 70 arbeidsplasser med beregnet 40% lokale+regionale innjøp er imidlertid en betydelig etablering som også vil skape ringvirkninger i form av økt behov for :

- ❖ skole og barnehage
- ❖ sikkerhet (brann, redning, beredskap)
- ❖ Offentlig kommunikasjon til/fra Fauske
- ❖ Elektronisk kommunikasjon / bredbåndsdekning mv
- ❖ Forsterket infrastruktur (veger, vann, avløp)
- ❖ Boliger

### **5.6.2 Samfunnssikkerhet**

Det er utarbeidet en egen rapport for samfunnssikkerhet i forbindelse med reguleringsplanen.

### **5.6.3 Forurensning**

Det er utarbeidet egne rapporter for støy, luftforurensning og vannforurensning i forbindelse med reguleringsplanen.

### **5.6.4 Kompetanseeffekten**

En nyåpning av Sulitjelma gruver vil øke kompetansebeholdningen i Sulitjelma og i Fauske kommune på to måter;

- ❖ Gruvedrift i dagens nivå krever tilgang på høyt kvalifisert arbeidskraft.

- ❖ Ektefeller / samboere til direkte ansatte i gruva vil gi en ytterligere kompetanseeffekt til regionen.

### 5.6.5 Frivillighet

I tillegg må man forvente at en generell økning i aktivitetsnivået i Sulitjelma vil øke aktiviteten i frivillige lag og organisasjoner.

### 5.6.6 Entreprenøriell effekt

En annen mer uforutsigbar effekt er den «entreprenørielle effekten» som ofte oppstår omkring oppstart av ny virksomhet. Dette er etableringer som oppstår som en direkte eller som en indirekte effekt av selve hovedetableringen.

Slike bedrifter er gjerne underleverandører og/eller tjenesteleverandører til hovedbedriften.

Tidligere var gjerne hovedbedriften organisert som et samfunn som ivaretok alle sider ved driften av hovedbedriften og samfunnet omkring. Dette var gjerne en konsekvens av at transportveiene var lange og vanskelige, og at hovedbedriften derved måtte være selvforsynt med det aller meste. Gruvevirksomheten omfattet gjerne transport, mekanisk verksted, jernstøperi, snekkerverksted mv.

I dagens drift er hovedbedriften konsentrert om sin kjernevirksomhet. Hovedbedriften kjøper inn annen virksomhet som f.eks vedlikeholdstjenester fra eksterne bedrifter enten lokalt eller regionalt.

## 5.7 SAMLET OMFANGSVURDERING AV NY DRIFT I SULITJELMA GRUVER

Basert på vurderingene som er gjort i kap 4 og 5 er det vår vurdering at en etablering av ny drift i Sulitjelma gruver vil gi en middels-stor positiv effekt for Sulitjelma-samfunnet. Tiltaket vil gi en meget god samfunnsøkonomisk effekt. Det som trekker noe ned er at forurensningsgraden som følge av utslipp fra gruvevirksomheten, vil øke noe.

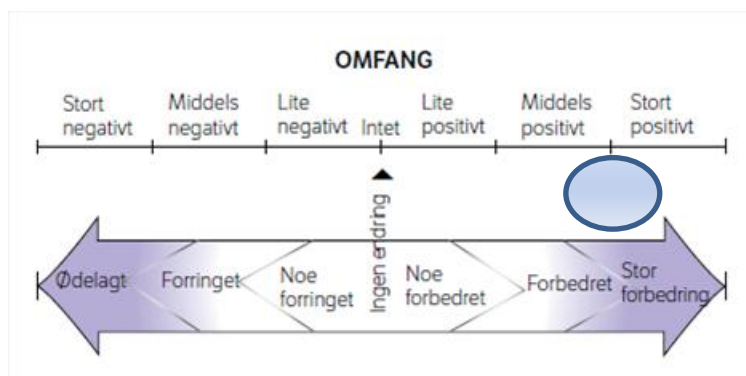


Fig 5-10. Omfangsvurdering av ny drift i Sulitjelma gruver i forhold til Sulitjelmamasamfunnet.

Forurensning fra ny drift i gruvene er vurdert i egen rapport.

Den regionale effekten forventes å bli noe svakere. Pendling vil innebære at en ny drift i gruvene vil få en positiv effekt langt ut over Sulitjelma. Vi vurderer det regionale omfanget til middels positiv.

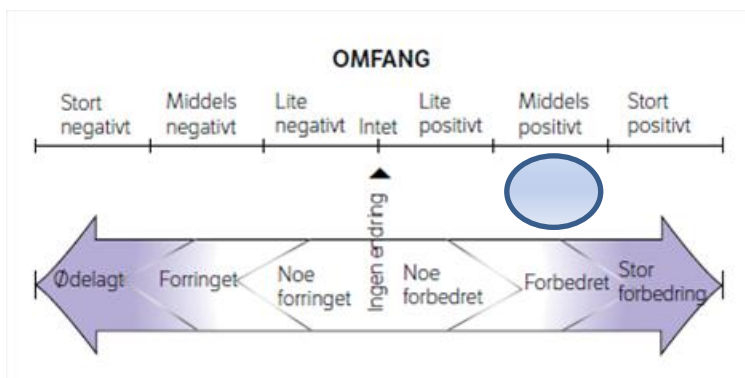


Fig 5-11. Omfangsvurdering av ny drift i Sulitjelma gruver i forhold til regionen

# 6

## Konklusjon. Samfunnsmessig konsekvens av etablering av Nye Sulitjelma Gruver.

Dersom dagens utvikling i Sulitjelma fortsetter i overskuelig framtidig omtrent samme spor som i de siste 10-15 år, vil Sulitjelasamfunnet gli over i en forvittringsfase. Forvitring av et samfunn representerer en samfunnsmessig kostnad ved at eksisterende infrastruktur blir stående ubenyttet eller underbenyttet.

Vi har vurdert den samfunnsøkonomiske verdi av dagens Sulitjelma til en **middels / liten samfunnsøkonomisk verdi (-/-)** i Kap 4.5. Dersom «intet skjer» i overskuelig framtid, vil den samfunnsøkonomiske verdien av Sulitjelasamfunnet være synkende.

Det kan forventes en vekst i fritidsmarkedet i Sulitjelma, der det sannsynligvis vil bli etablert flere fritidsboliger, fritidsanlegg og støttefunksjoner til fritidsmarkedet. Fritidsmarkedet består hovedsakelig av personer som reiser til / fra Sulitjelma fra Fauske og Bodø i helger og ferier. Fritidsmarkedet er derved ikke avhengig av eksisterende samfunnsfunksjoner i Sulitjelma, selv om det må regnes som en klar fordel for fritidsmarkedet at funksjoner som butikk, hotell, muser mv er på plass.

Metoden for fastsetting av konsekvens er vist i kap 3.1.4.

## 6.1 SAMFUNNSMESSIG KONSEKVENNS FOR SULITJELMA

En sammenstilling av samfunnsøkonomisk verdi og tiltakets omfang, gir følgende samfunnsøkonomiske konsekvens for Sulitjelma:

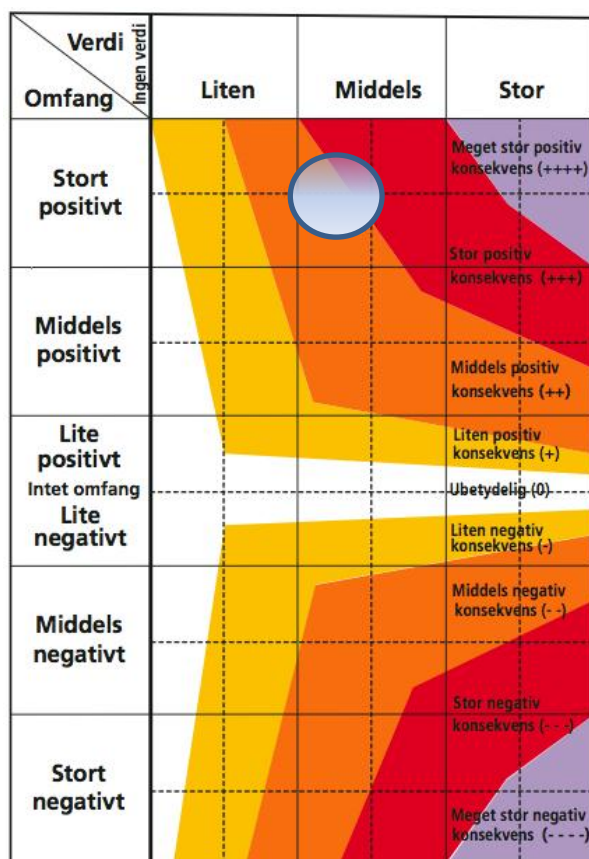


Fig 6.1. Samfunnsøkonomisk konsekvens av etablering av ny gruvedrift i Sulitjelma i forhold til Sulitjelmasamfunnet.

Ut fra dette vil etablering av ny gruvedrift i Sulitjelma ha en middels / stor positiv konsekvens (++/+++) for Sulitjelmasamfunnet.

En nyetablering av gruvedriften vil utvilsomt ha en positiv effekt både i form av etablering av arbeidsplasser og flere etablerere i samfunnet. En del av sysselsettingen vil sannsynligvis være basert på pendling og derved gi en begrenset effekt på Sulitjelma. Sulitjelma har i dag vært uten gruvedrift i mer enn 20 år, og en nyetablering vil derved innebære at det aller meste av driften må starte på nytt fra grunnen av. En moderne gruvedrift vil være basert på helt andre metoder enn tidligere, og gruvedrift i dag er en relativt lite arbeidsintensiv virksomhet. En ny gruvedrift vil styrke infrastruktur og servicetilbud i Sulitjelma – dette vil være positivt for fritidsnæringen.

En stor virksomhet – som ny gruvedrift – krever at det er tilgjengelig relevant arbeidskraft, kompetanse og leverandører som kan dra nytte av etableringen. Dersom dette ikke er tilgjengelig på stedet, vil en ny gruvedrift hente arbeidskraft og leverandører der disse er å finne.

## 6.2 SAMFUNNSMESSIG KONSEKVENNS FOR REGIONEN

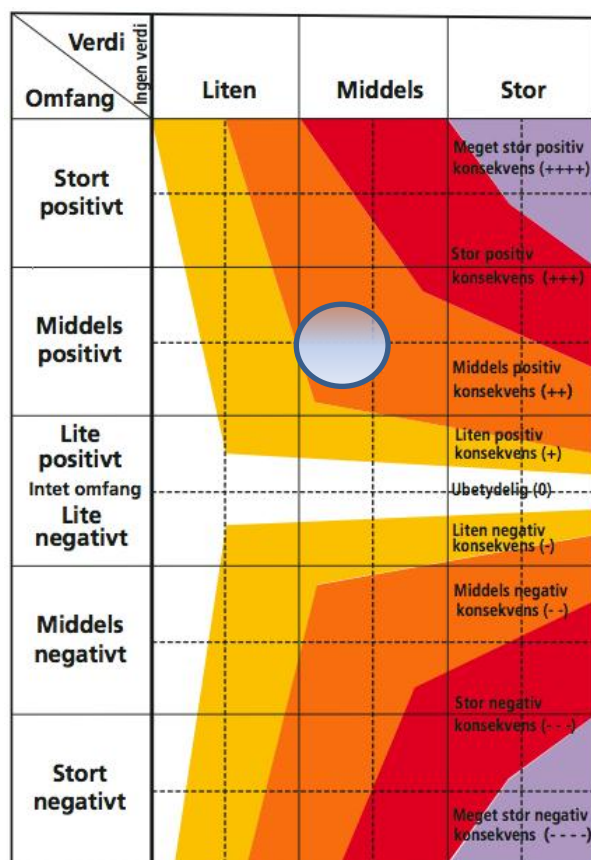


Fig 6.2. Samfunnsøkonomisk konsekvens av etablering av ny gruvedrift i Sulitjelma i forhold til regionen.

Det forventes at etablering av ny gruvedrift i Sulitjelma ha en middels positiv konsekvens (++) for regionen.

For regionen vil en ny gruvedrift i Sulitjelma bety økt etterspørsel etter kompetanse og tjenester fra leverandørbedrifter. En del av de ansatte i ny gruvedrift vil sannsynligvis være pendlere bosatt i regionen.

I et regionalt perspektiv vil 70 ansatte i ny gruvevirksomhet i Sulitjelma sannsynligvis innebære en flytting av ansatte fra andre bedrifter i regionen og derved en relativt liten netto effekt av nye arbeidsplasser.

Regionens muligheter i forhold til en slik betydelig etablering ligger i første rekke i å utvikle kompetanse og leverandører.